

PIÁRFUTÁR

**MEHR
GOOD
NEWS**

So lautet der Slogan für
den Mediensonntag
vom 2. Mai 2010 der
Kirche in

und Christen
biblische G
Frieden
einst
für

igkeit
ht um
ht im
ums,
nen

richten
von Ne

dien

n un

TÖBB JÓ HÍRT!

Kérjük,
támogasson minket!

Információ:

telefon: 1-479-3000

e-mail: kapcsolat@katolikusnevelés.hu

web: www.katolikusnevelés.hu

VAKÁCIÓ!

JÚNIUS VOLT S UJJONGTUNK, NINCS TOVÁBB,
MOST GYERTEK, SZABAD MELLÜ ÖRÖMÖK
S PUSZTULJATOK, BILINCSES ISKOLÁK.

(ADY)

bolt.piarista.hu

A SZEPIPRESS jelenti

A szegedi piarista iskola 247. tanévének Autolsó tanítási napja június 11-én, pénteken lesz. A Te Deumot 13-án, vasárnap tartjuk. A szóbeli érettségi vizsgák időpontja: június 14-15. A következő tanévre június 21-én íratkozhatnak be a gimnázium leendő diákjai.

I den június 4-én zártuk a Tevékeny szertet Iskolája programunkat. A TESZIBen való jelenlét a személyes felelősségvállalásunkról szól. Nincs osztályzat, nincs hajcsár, lángpallos... Hibázás van, beismerés, újrakezdés... Az követ el hibát, aki nem tanul abból, ha hibázik. Hatvan diák és tíz tanár végezte a munkát ahogy tudta, annyi erővel, figyelemmel és lelkesedéssel, amennyi volt ebben a tanévben. Minden percért, amit mások szolgálatában töltöttek áldja meg őket az Isten!

Több jó hírt:
több Evangéliumot!

A svájci katolikus egyház kampányt indított azért, hogy a médiában több jó hír kapjon nyilvánosságot. Az ország kétezer plébániáján hirdetik plakátok és szórólapok a kezdeményezést: Több jó hírt! (Mehr good news) – közölte a Svájci Püspöki Konferencia. Az akció május 16-án kezdődött.

Mindenféle rossz hírek uralják a médiát, amelynek az lenne a feladata, hogy világosan és tisztességesen tudósítson az eseményekről – fogalmazott

mehr-good-news.ch), számos pozitív tartalmú hírral. (MK)

Peter Henrici churi segédpüspök. A rossz hírek áradatában pedig a jók szinte elvesznek. A püspöki konferencia médiabizottságának alelnöke, Werner de Schepper azt mondja: „Csak úgy tudunk jó hírekről beszélni, ha a rosszakat kiszorítjuk.”

A május 16-án tartott tömegkommunikációs világnap apropójából indult kezdeményezésnek honlapja is van (www.

Tájékoztató a 2010/2011. tanév kezdéséről

osztály	időpont		a tankönyvsomag ára
	ingyenes	fizetős	
7.a	aug. 23. 13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 23. 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	25.216,-
7.b (sport)	aug. 23. 13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 23. 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	25.216,-
8.a	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	14.020,-
8.b	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	14.020,-
9.a	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	20.970,-
9.b	aug. 25. 13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	20.970,-
10.a	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	15.165,-
11.a	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	9.255,- (11.025,- latin)
12.b	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	10.895,-
12.a	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	5.470,- (7.710,- latin)
13.b	aug. 25. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	aug. 24. 9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	5.470,-

A tankönyvek árai nyelvkönyvek nélkül értendők.

A kollégisták az évnnyitó előtt, 14:00-16:30-ig, valamint az első tanítási napon vehetik meg tankönyveiket.

Kérjük, hogy akinek gyermeke jogosult ingyenes tankönyvre, hozza magával a tankönyvvásárlásra az erről szóló igazolást:

– a három vagy több gyermekét nevelő a családi pótlék igazolószervényét,

– a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelők az orvosi igazolást,

– a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők az önkormányzati határozat másolatát.

Pótvizsga: augusztus 24. kedd 9:00

Tanévnyitó **Veni Sancte** és rendalapítónk, Kalazanci Szent József ünnepe augusztus 29. vasárnap 17:00

Gyülekező ünneplőben (öltöny, fehér ing, nyak-

kendő) az osztálytermekben 16:45-ig.

Énekkarok 16:00-kor találkoznak az énekesteremben.

Az első kollégisták (7.a, 7.b, ill. az újonnan érkező felsőbb évesek) 15:00-ig érkezzenek meg, szüleiknek 15:30-kor tájékoztatót tartunk a fizika előadásban.

A nem első éves kollégistáknak 16:00-ig kell megérkezni. Az első tanítási nap: 2010. augusztus 30.

A szeptember havi menzát

az iskola gazdasági irodájának címzett levélben kell igényelni augusztus 20-ig. Az étkezési támogatásban részesülők a gazdasági irodán vagy a portán igényelhető nyilatkozatot és a különböző igazolásokat is mellékeljék (ld. ingyenes tankönyvre jogosultak). Egyébként kénytelenek leszünk teljes áron számlázni az ebédet! A késve érkezett igényléseket sajnos nem tudjuk figyelembe venni, mert az étkezést előre meg kell rendelnünk a szállítótól. A szeptemberi menza befizetésének időpontja: augusztus 30-31. A kollégistáknak nem kell külön menzát igényelniük!

Iskolai és kollégiumi kiadások: Az iskolai befizetések és a szeptembertől esedékes kollégiumi díjfizetés rendszere nem változik, az ehhez szükséges dokumentumokat az első tanítási napokon kapják meg a diákok.

Pető Gábor SP igazgató

IMPRESSZUM

PIÁRFUTÁR

A szegedi piaristák lapja

Megjelenik havonta
Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003.

SZERKESZTŐ
Mészáros Ferenc

KORREKTÚRA
Böszörményi Géza SP, Németh Attila SP

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Férc Szemes Áron

SZERKESZTŐSÉG
6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.
Tel: 62/549-090
Elektronikus levélcím:
piarfutar@szepi.hu

KIADÓ
Dugonics András Piarista Gimnázium
a Dugonics András Alapítvány
támogatásával.
Számlasszám:
10402805-28012423-00000000

FELELŐS KIADÓ
Pető Gábor SP

NYOMÁS
Planet Corp. Szolgáltató Kft.

Kizárólag belső terjesztésre.

„Vannak, akik mindig morognak, mert a rózsáknak töviseik vannak.
Én hálás vagyok, hogy a töviseknek vannak rózsabimbói.” (Alphonse Karr)

PIÁRFUTÁR

Csíksomlyói zarándoklat

Csíksomlyó búcsújáró hely jellegét az adja meg, hogy már a XV. században virágzik a Boldogságos Szűz Mária tisztelete a székely nép körében. A környék népe, Mária-ünnepeken Somlyón gyűlt össze.

IV. Jenő pápa az 1444. évi körlevelében arra buzdítja a népet, hogy legyenek segítségére a ferenceseknek a templomépítésben. Viszonzul - a kor szokása szerint -, búcsút is engedélyezett a jötevőknek. A templom építését azzal indokolja a pápa, hogy "a hívek nagy sokasága szokott összejönni ájtatosságnak okából és gyakorta nem szűnik odagyűlni, Máriát tisztelni".

Azóta is megszakítás nélkül tart a zarándoklat Csíksomlyóra, Szűz Mária tiszteletére.

1567-ben újabb fordulat következett be a búcsújárásban. A hitújítás korában János Zsigmond, erdélyi fejedelem, haddal akarta a színtiszta katolikus Csík, Gyergyó és Kászon népét az unitárius vallás felvételére kényszeríteni. Csík, Gyergyó és Kászon népe, István gyergyóalfalvi plébános vezetésével fegyvert fogott hitének védelmére.

A gyülekező Csíksomlyón volt, pünkösdi szombatján. Isten kegyelmébe ajánlották magukat és Szűz Mária segítségéért esedeztek, majd elindultak a Hargitára, szembeszállni a hitújítók hadával. Ezalatt az idők, az asszonyok és a gyermekek Somlyón maradtak és győzelemért imádkoztak. A csata diadallal végződött. A győztesek nyírfágakkal ékesítették fel lobogóikat és úgy vonultak le a Hargitáról. A templomban maradt nép elébük ment, és együtt jöttek vissza hálát adni a győzelemért és megköszönni a Szent Szűz segítségét. Ennek a történelmi eseménynek emlékére fogadalmat tettek, hogy ezután minden évben, pünkösdi szombatján elzarándokolnak Csíksomlyóra. Ezt az ősi hagyományt őrzi és folytatja a mai napig Mária népe.

Csütörtök reggel indultunk el busszal a sulis elöl, Boczor Zoltán és Lajos István tanáruak kíséretében erdélyi kirándulásunkra. A határt átlépve első megállónk Nagyszalontán volt, ahol megnéztük a Csonkatornyot és megemlékeztünk Arany Jánosról. Ezután ismét buszra szálltunk és a Királyhágón át elmentünk Kolozsvárra is, ahol kisebb túrát tettünk a belvárosban. A nap folyamán még útba ejtettük Nagyenyedet is. Az éjszakát pedig egy alvinci volt ferences kolostor termeiben töltöttük.

Pénteken is - ahogy a kirándulás minden napja - sokat buszoztunk, de beszélgetésekkel, éneklésekkel, játékokkal, alvással vagy egyéb elfoglaltsággal nem tűnt ez olyan unalmasnak. Pénteki utunk Szászsebesen, Nagyszebenben, Brassón és Prázmáron keresztül vitt. A bátrabbak a Szent Anna-tóban is megmártózhattak. Vacsoránkat már Csíkszeredában, a Turul panzióban fogyasztottuk el a házigazda, Adorján társaságában, akiről tudni illik, hogy egy igazi csíki székely: vendégszerető, élet-erős, és ex-hokiválogatott. Szállásunk pedig Csíkpálfalván volt. Szombaton volt a híres csíksomlyói búcsú. A csíkpálfalviakkal zarándokoltunk a Somlyó-nyeregbe, ahol bár nyakig sarasan részt vettünk a pünkösdi szentmisén. Különleges érzés fogja el azt aki

részt vesz ott azon a misén és látja azt a sok embert együtt énekelni, imádkozni. A mise után visszagyalogoltunk Csíkpálfalvára.

Vasárnap elmentünk Hargitafüldre a Hármaskereszt emlékműhöz, Székelyudvarhelyre a nagy magyarok szoborparkjába, Szejkefüldre Orbán Balázs székelykapus síremlékéhez, Farkas-lakára Tamási Áron sírjához. Korondon megálltunk egy kis vásárlásra. A nap utolsó állomása Gyulafehérvár volt, ahová Segesváron keresztül érkezünk. Miután megnéztük a bazilikát, ismét Alvinc felé vettük az irányt. Az éjszakát ismét ott töltöttük, másnap reggel pedig elindultunk hazafelé. Átutaztunk Déván, Lippán felmáztunk a solymosi várhoz és megnéztük a máriaradnai kegytemplomot is. Aradon megálltunk és a tizenhárom tábornok emlékművénél énekelve emlékeztünk a hősökre.

Ezután már csak annyi volt hátra, hogy átkeljünk a határon Nagylaknál. Onnantól egyenes út vezetett Szegedre. Épségben, egy nagyszerű kirándulást magunk mögött tudva értünk haza.

Ermilov Alexander 11.a

Gyerekeket tanítok és mindig házi feladatot adok, hát önöknek is adnék egy feladatot. Ugye mindannyian Isten képére és hasonlatosságára születtünk. Ha Jézus Krisztus a maga és a Szentlélek legszebb jelzőjének a vigasztalást találta és ezt mondotta, akkor én arra kérek benneteket, hogy erről a hegyről lemenve egymást vigasztaljátok, bátorítsátok. Feleségeket, gyermekeket, vagy a munkahelyen: merjétek egymást lelkesíteni, bátorítani! Olyan sokszor kérdezik: hogy van nekem annyi jó gyerkem? Közel kétezer gyermeket nevelünk. Vagy pedig: hogy van nekem annyi hasznos munkatársam? Állandóan drukkolok nekik. Vigasztalom és bátorítom őket. Futballmeccsen azok a nagydarab játékosok is igénylik azt, hogy valaki drukkoljon nekik, hogy kiabáljanak a lelátóról, hogy hajrá, mindent bele, fog ez menni! A feleséged, a gyermeked, a szomszédod, a kollégád vajon nem igényelné azt, hogy te bátorítsd, vigasztaljad, erősítsd őt, hogy drukkoljál neki? Milyen lenne az a futballmeccs, ahol mindenki a lelátón arról óbégatna: úgyis kikaptok, gól, jaj Istenem, nem is nézem. Szegény játékosok szíve összeszorulna! A Szentháromság követésében egymást bátorítanunk, vigasztalnunk, erősíteniünk kellene. Mindenkinek jólesik, ha valaki megsimogatja és azt mondja: fog ez menni! Adná az Isten, hogy tényleg az erdélyi katolikus egyház, a Kárpát-medencei magyarság a vigasztalás, a bátorítás egyháza lenne! (Böjte Csaba prédikációjából)

„Ha rugalmas vagy és hagysz másokat olyannak lenni amilyenek, akkor egy rakás stressztől kíméled meg magad.

A lelki béke a megváltozott hozzáállásból származik, nem pedig a megváltozott körülményekből.” (Andrew Matthews)

Kedves Ballagó Diákjaink!

Örömmel és szeretettel köszöntelek benneteket személyesen és a magyarországi piarista közösség minden tagja nevében ezen az ünnepen, ballagástok napján.

Amikor e köszöntést írom, itt fekszik előttem az asztalon ballagási meghívótok. Benne listába szedve a ballagók neve: az osztálynévsor. Az elmúlt években bizonyára sokszor hallottátok a neveket ebben az egymásutánban. Nekem volt olyan osztálytársam, aki kívülről tudta az osztálynévsort. Azt pedig én is – és még most is – fel tudom idézni, közvetlenül kik után következtem

hetséges emberré válni szabadság nélkül. És azt is tanuljuk, hogy amikor megállok a saját határainnál, és szabadságot biztosítva újtára engedem a másikat, akkor nem a semmibe lököm, hanem rábízom erre a nálunk nagyobb, személyes Hatalomra.

Ne féljetez hát ti se attól az újtól, amely most következik! Nem kiszakadtok valamiből, amit a maga módján az osztálynévsor és az iskola jelképez, hanem azt tanulhatjátok meg, hogy szabadon igent mondjatok: igent arra mindig nagyobb és személyes Hatalomra, aki úgyel lelkünk méltóságára.

én, és ki volt az utánam következő. Feleltetések, jegyek bediktálása, orvosi vizsgálat, a korlátgyakorlat bemutatása – csupa súlyos pillanat, amelyben mindenféle erőfeszítés nélkül belém ivódott ez a pozíció. Mint kozmikus léptékű szélességi és hosszúsági koordináták éveken keresztül ezek a nevek jelölték ki a helyem – nem pusztán az osztályban, hanem a világban.

Talán azért is olyan mesészerű, nehezen felfogható alkalom a ballagás, mert monumentális méretű változások közé illeszkedik. Olyan a ballagás, mint a szülés: egyszerre életadás és elszakadás az addig életet jelentő környezettől. Felfoghatatlan, hogy miként is lesz ezután, és hogy egyáltalán lehetséges-e másféle lét.

Jó, hogy átélünk ilyen alkalmakat. Jó, mert azt tanulhatjuk belőlük, hogy mindig van tovább. Hogy még akkor is van folytatás, amikor mi világvégét élünk át. Azért van most vége valaminek, hogy megtanuljuk – közösen, mint eddig is, diák és tanár együtt tanuljuk –: az életadáshoz hozzátartozik az elengedés is, a másik útra bocsátása is. Akkor vagyok valóban életadó, ha szabadságot is adok, vagyis ha továbbadom a másikat egy nagyobb valóság-nak, az engem meghaladó Hatalomnak. Ahogy Ottlik Géza írja egy helyütt: „*Van valamilyen hatalom, amelyik mi magunknál is jobban ügyel lelkünk méltóságára; s amit mi gyarló-tévetegen kirkosgatunk, azt ő rendre eligazítja*” (Vegyészek). Ahhoz, hogy ezt a hatalmat megtapasztaljuk, át kell élnünk ilyen helyzeteket, mint ez a mai nap. Így lesz saját élményünk nem egyszerűen arról, hogy kicsik vagyunk, hanem inkább arról, hogy személyes kapcsolatba léphetünk ezzel a nálunk nagyobb Hatalommal.

A bizalom tanulásának, a ráhagyatkozás begyakorlásának iskolához illően kicsit játékos, mégis komoly helyzete a ballagás. Azt tanuljuk belőle, hogy nincs igaz kapcsolat a saját határain megtartása nélkül; hogy nincs élet elengedés nélkül; és hogy nem le-

Ez a tapasztalat kapcsol össze titeket és minket. Ez a tapasztalat szövi egybe a piarista diákokat egymással, és hozza létre belőlük a piaristák nemzedékeket átfogó közösségét. Ennek a tágabb közösségnek a nevében búcsúszom most tőletek, tudván-tudva, hogy az útra bocsátás az életadás feltétele.

Isten áldása kísérjen titeket életek minden napján!

Budapesten, 2010. április 29-én.

Urbán József SP
tartományfőnök

Ovidius levelei Pontusból, Mikés Kelemen levelei Rodostóból, Tatyjana levele Anyeginhez... Az irodalom pár híres levele. Ebben a sorba illeszteni szerényen egy muzeális darabot, amelyet jómagam írtam 22 éve, 1988. szeptember 9-én Kecskemétről a szüleimnek. Nincs a családi vitrinben, teljesen a véletlen műve, hogy előkerült. A húgom épp selejtezett, amikor kicsúszott egy könyvből.

1988. szeptember 9-e nem nevezetes dátum, én akkoriban kezdtem a 12. évfolyamot. Két hete került elő a levél, a húgom egyből felhívott és kajánul nevetve felolvasta a levelem: „félek a felvételitől, sőt az egész élettől”... s a zárómondatot: „ezután mi lehet még, azt nem is sejtem.” Majd barátságosan hozzáfűzte: „Öreg, azóta nem sokat jutottál előre, ugyanott tartasz, mint húsz évvel ezelőtt.”

Van ebben némi igazság. Életünk nagy kérdései és félelmei nem változnak, egész életünkön végigvisszük azokat magunkkal. A kérdések ugyanazok, de a válaszaink változnak. Ezért érdemes úton lenni, ezekért a megszülető, folyton újjászülető válaszokért.

Eddig ennek az útnak megvolt a természetes rendje: óvoda, általános iskola, középiskola. Elválások és kezdések, bizonytalanság és megszülető biztonság.

Azért kellene az új közösségek, hogy képesek legyünk több emberré válni, mint ami a pusztán családi örökségünkből jön. Örömteli volt végighallgatni benneteket és az osztályfőnököket, hogy ebben az új közösségben – amelyet rendkívüli összetartás

jellemez –, miben növekedtetek, miért vagytok hálásak: nyitottság, összeszedettség, pontosság, önbizalom, értékrend, másokért élés, összetartás. Megható, hogy olyan osztályválatok, amely még az osztályfőnököket is át tudta segíteni életének egy nehéz szakaszán, segítettek neki nyitni és megújulni, és ha nem tanár-diák

kapcsolatban lennétek, akkor sokatoknak barát is tudna lenni.

Alapérzés a ballagó piarista diákokban a jó értelemben vett büszkeség, hogy megcsináltuk, nekünk sikerült. Ennek a büszkeségnek az alapja a küzdés, ez az, ami szép benne.

El fogtok menni innen, a már jól ismert játékszabályok közül egy új világba, ahol minden azt fogja sugallni, hogy a sikereitekben másokhoz kell mérni magatokat.

Útravalóul azt szeretném rátok bízni: nem ez a fontos. Az ittléteketek alatt ezt szerettük volna nagyon a lelketekbe vésni: a mérce önmagatokban, önmagatokhoz képest legyen. Önmagatokhoz képest küzdötök-e teljes erővel és hittel? Értéketeket ez a küzdelem adja, kudarcot akkor vallotok, ha magatokhoz képest nem teljes erőből küzdötök.

Egy történet végső útravalóul Mérő László: Az elvek csapodár természete című könyvéből:

Japánban esélyem sem volt arra, hogy betartsam egyik kedvenc elvemet: „ha Rómában vagy, élj úgy, mint a rómaiak”. Annyira látványosan bénáztam az evőpálcikákkal, hogy többnyire megszántak, és előkerítettek nekem valami bumfordi kanálszerűséget, hogy mégse haljak éhen. Egyetlen esélyem az volt, hogy valamennyire mégis érvényesítsem a „római” elvet: amikor kollégám megkérdezte, hogy mit szeretnék csinálni este, mondtam, gózni.

Ez a táblás játék arrafelé sokkal népszerűbb a sakknál, és a japánok sokkal inkább a kultúrájuk szerves részének tekintik, mint mi a sakkot.

Vendéglátó kollégám szabadkozott: ő sajnos nem tud gózni, viszont elvitt egy kávéházba, ahol rengetegen góztak. Odavitt egy ismerőséhez, aki épp játszott, és rögtön láttam, hogy sokkal jobban, mint én. Ő szintén szabadkozni kezdett, de csalódott arcomat látva karon fogott, és elvitt egy másik asztalhoz. Az ottani játékos is szétárt a karját, hogy ő sajnos nem tud gózni, az egyetemnek is csak a tartalékcsoportába fér bele. Ő is karon ragadott, és elvitt egy asz-

talhoz, ahol csak egy ember ült egy gótábla előtt. Ez az ember végre nem szabadkozott, hanem teljes természetességgel feltett a táblára három fekete követ, közéjük egy fehéret, és mutatta, hogy ha a fehér mellé a negyedik irányból is felteszünk egy fekete követ, akkor a fehéret le lehet venni. Azaz: elkezdte magyarázni a gó játék szabályait, körülbelül úgy, mintha én egy japánnak elkezdeném magyarázni, hogy a sakkbán így lép a futó és úgy a ló.

Most én szabadkoztam, hogy köszönöm, a szabályokat ismerem. A mester ezt szemmel láthatóan nem nagyon hitte, de egyszerre csak leszedett mindent a tábláról, és feltett kilenc fekete követ a táblán előre kijelölt pontokra. Ebből tudtam, hogy végre játszani fogok, a kilenc fekete követ előnyként adta. Ez nagyon nagy előny, körülbelül annyi, mintha pingpongban valaki húsz pont előnyt ad, és ráadásul még egy magas labdát is. Magyarországon akkoriban nem volt senki, aki nekem kilenc kő előnyt adhatott volna. Ma már itthon is vannak ilyen játékosok, azóta nálunk is nagyot fejlődött ez a játék.

A japánoknál természetes dolog, hogy az erősebb előnyt ad a gyengébbnek. Ezt itthonról is tudtam, de igazából csak ott értettem meg, hogy ők alapvetően másként látják már magát a játék fogalmát is, mint mi. Ha például én egy gyengébb sakkjátékosnak azt ajánlom, hogy adok neki egy bástya előnyt, mert úgy lesz izgalmas a meccs, az nyílt sértés. Mi úgy érezzük, hogy persze, győzzön a jobb, de ne nagyképűsködjön azzal, hogy emellé még előnyt is ad. A japánok ezt egészen másképp látják. Ők úgy vélik, hogy győzzön az, aki az adott meccsen jobban küzd. Ezt azonban lehetetlenné teszi, ha túl nagy a tudásbeli különbség, ezért a jobb adjon annyi előnyt a gyengébbnek, amennyivel kiegyenlítődnek az esélyek, és tényleg az győz, aki jobban küzd.

A japán mester egyetlenegy ponttal, a lehető legkisebb arányban vert meg - nem azért, mert többel nem tudott volna, hanem udvariasságból. Ezután megállapította, hogy 3 kyu erősségű vagyok, amivel lehetővé tette, hogy bárkivel játszjak ebben a kávéházban: most már mindenki tudhatta, mennyi előnyt kell adnia nekem. Ezután minden este ott játszottam, hol nyertem, hol veszítettem, de végig éreztem, hogy csak akkor győzhetek, ha teljes erőmből küzdök, akkor viszont van esélyem.

Jó utat, szép küzdést, izgalmas kérdéseket és válaszokat. Isten áldjon benneteket!

Pető Gábor SP
igazgató

Megpróbálom a gondolataimat és emlékeimet összeszedni az osztályotokról, hogy megmutassam: mit láttam egy évvel mögöttetek. Az első emlékemet egy országos sportversenyről szereztem. A KIDS-et minden évben megrendezik a katolikus iskolák számára és több sportágban is lehet indulni. Még hetedikes voltam, amikor először vittek el, de soha nem fogom elfelejteni azt a hétvégét.

Korábban ahhoz szoktam, hogy amerre jártam a kézilabda csapattal, mindig kikaptunk, vagy legfeljebb harmadikok lettünk.

Amikor azt mondd: „Feladom!” - gondolj arra,
hogy ilyenkor más valaki azt mondja: „Egek, micsoda lehetőség!” (H. Jackson Brown)

Hozzászoktam, hogy vesztés vagyok és azt könyveltem el magamban, hogy soha nem fogok kézilabdacsapattal ennél jobb eredményt elérni, de ti megbizonyítottátok az ellenkezőjét. Hárman-négyen voltatok az osztályotokból a csapatban, de az a három-négy ember vitte az egész csapatot. Nem rajtam múlt a győzelem, de soha azelőtt nem szereztem aranyérmet és azután sem. Hogy akkor sikerült, azt csakis nektek köszönhettem. Mégsem éreztem azt, hogy bárki is kétségbe vonná a teljesítményemet, vagy valaki is kizárna az örömből. Tudtunk együtt örülni a győzelemnek.

Kíváncsi voltam és figyeltem az osztályotokat, mert tudni szerettem volna, hogy mi a különlegességetek titka. Láttam, hogy nem csak távol a sulitól, de még az iskola falain belül is sok mindenre vagytok képesek. Megnyert házbajnokságok, tanulmányi versenyek, csapatversenyek és vetélkedők jeleztek utatok. És felmerült bennem a kérdés: miért?

Miért van az, hogy ti annyi helyen helyt tudtok állni, ahol mások nem? Miért vagytok képesek többre, mint mások? Mi lehet a titkotok? A válasza a szalagavatón jöttem rá, amikor láttalak benneteket családokkal, barátaitokkal és tanáraitokkal együtt mulatni. Láttam azt is, ahogy magasba emeltétek osztályfőnököket, talán még többször fel is dobtátok, és szerencsére legalább annyiszor el is kaptátok. Akkor végre megértettem a választ: a csapatszellem. A csapatszellem, az erős közösség az, ami többé tesz benneteket, mint amik vagytok. Az itt töltött 6 év alatt megtanultatok bízni egymásban és bátorítani egymást, hogy többet és jobbat érjete el, mint egyedül. Olyan erős és kitaró osztályotok van, amit sok iskola, osztály és diák is megirigyelne.

Ezért arra kérek benneteket: ne feledjétek el azt az iskolát, amely szellemével arra nevelt benneteket, hogy együtt jussatok előre! Ne feledjétek el tanáraitokat, akik minden jutalommal és kritikával arra ösztönöztek benneteket, hogy még jobban összekovácsolódjatok! Ne feledjétek el osztályfőnököket, aki törődött veletek annyira, hogy még a házbajnokságokon is jelen volt, hogy nektek szurkoljon ezzel bátorítván benneteket! És végezetül ne feledkezzetek meg rólunk, itt maradtokról, akik társaitok voltunk a hétköznapiakban!

Emlékezzetek ránk és biztatok egymásban, hogy megállhassátok helyeteket!

Gábor Dávid 11.A

A hat év gyorsan eltelt. Sokkal gyorsabban, mint gondoltuk. Hogy annak idején miért ezt az iskolát választottuk, annak számtalan oka van. Lehetett a hit, a családi hagyományok, a sportolás lehetősége, a szép környezet, esetleg a Tesco közelsége.

Hetedikesként még sok mindent másképp láttunk, mint most. Később jöttünk rá, hogy az iskolában a kevésbé szeretett kötelezettségeinknek is volt értelme és célja. Olykor nehezen viseltük az elsőpénteki misét, adventkor a rorátét, a lelkigyakorlatokat, a néha már-már spártai szigort, a kollégisták a fegyelmet és hogy hol vannak a lányok. Eltelt egy-két év, úgy tűnt, lassan sikerül mindent megszokni, és ekkor újabb csapás érkezett: bezárták a konyhás nének büféjét. Nosztalgiaiá vált a húsz forintos óriási zsíros kenyér, a hatvan forintos meleg szendvics és a MiZo kakaó.

Mindez már a múlté éppúgy, ahogy Szilvász tanár úr, Sík tanár úr, Serényi tanár úr, és mindenki, akinek a nevét felsorolni nincs idő. És ne feledkezzünk meg tizenöt disszidált osztálytársunkról és Sheriffről sem.

Dékány tanár úr és szüleink büszkeségét vívtuk ki azzal, hogy itt állhatunk. A hat év alatt igazi közösséggé formálódtunk, és barátokká váltunk. Az osztálykirándulásokon és a nyári túrákon eveztünk, bicikliztünk, gyalogoltunk sok száz, és buszoztunk több ezer kilométert.

Jártunk Ausztriában, Erdélyben és Felvidéken, láttunk kívül-belül sok erődtemplomot és szárnyas oltárt. Bort kóstoltunk Szerbiában, söröztünk Lengyelországban, fürödtünk a Dunában, Tiszában, Körösben, Drávában, Balatonban és megannyi fürdőben határainkon innen és túl. Főztünk és meg is ettük, bármi is került a csajkába. Túl 32.000 tányér menzakaiján még mindig élünk.

Sokat változtunk, és ez idő alatt bizony az iskola sem maradt változatlan. Befejeződött a kollégium bővítése, elkészült az új és sokkal otthonosabb könyvtár, van már ötosztályos képzés, beindult a sporttagozat, valamint a városszerte nagy elismerést kapott TESZI, és most a kompetencia alapú oktatással kísérleteznek tanáraink. Ez utóbbiból – hál' Istennek – mi már kimaradtunk.

A tartalmi változások mellett esztétikaiak is történtek: László tanár úr haja és arcszőrzete sokféle formát öltött, sőt, néhány teremben még a plafont is kifestették.

A hat év alatt neveztek bennünket ártálynak, bocifejnek, bugris parasztnak, dzsingisznak, királylánynak és imperialista csúrhéneknak, de uraknak és mestereknek is. Fenyegettek minket azzal, hogy megetetnek Sheriffel, valamint hogy eltörlik a hátunkat, de mi kaptuk meg a legkíválóbb osztály címet is, amelyre mindmáig büszkék vagyunk.

Lehetünk is, hiszen közel hat éven keresztül a legjobb átlagot produkáltuk, többször megnyertük a foci-, a kosárlabda-, az atlétikai- és a kézilabda-házbajnokságot, utóbbról állítólag kupát is kaptunk.

Az irodalmi és természettudományos csapatversenyeken kiemelkedően szerepeltünk, elhoztunk számos egyéni díjat iskolai és országos versenyekről is, amelyeket külön-külön szerénységünk miatt most nem említünk.

Mindeközben egyéniségekké is váltunk, és valamennyien a saját utunkra lépünk. Ideje tehát búcsúznunk és mindent megköszönnünk. Laudetur Iesus Christus!

Mindközben egyéniségekké is váltunk, és valamennyien a saját utunkra lépünk. Ideje tehát búcsúznunk és mindent megköszönnünk. Laudetur Iesus Christus!

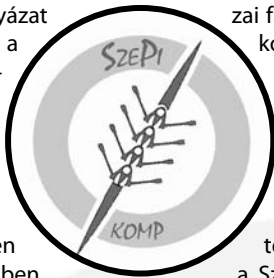
A 12.a osztály beszédét elmondta
Lévai Máttyás

Természettudományos témahetek

ATÁMOP 3.1.4. pályázat keretében a 7.a és a 7.b osztályban a természettudományokat tanító tanárok úgynevezett témaheteket szerveztek. 2010. május 3-7-ig kerültek megrendezésre a különböző programok, melyek keretében iskolán kívüli tevékenységekben is részt vehettek iskolánk diákjai és tanárai egyaránt.

A 7.a osztályban dr. Kokaveczné Bánki Judit tanárnő az Informatikatörténeti Múzeumba vitte el a diákokat, akik később számítógépes prezentációt készítettek a látottakról/hallottakról. Megismerkedtek olyan eszközökkel, amelyek szinte teljes egészében képviselték a nemzetközi és a

zai fajokat ismerhettek meg a diákok. Rövid felfedező- és kutatómunkájuk eredményét plakát formájában jelenítették meg, melyet iskolánk aulájában tekinthettek meg az érdeklődők.

A 7.b osztályban szintén terepre vittük diákjainkat, a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. Sándorfalvi úti Regionális hulladéklerakó telepén tettünk látogatást, Juszti István tanár úr és Nagy Mariann tanárnő vezetésével.

A telepen profi vezetőink mutatták meg nekünk az érdekes és nem ritkán szagos nevezetességeket, láttuk a komposztáló üzemot, sőt, a kedvünkért be is üzemelték nekünk az egyik hatalmas, zöld

a feladata, hogy a PET és egyéb műanyag palackokat minél gyorsabban kiemeljék a többi szemétből. Ez a munka egyes diákjaink számára még a karrier lehetőségét is megvillantotta, így a munkakörülményekről is kérdeztünk a 7.b-ek a vezetőnket. Azt sajnáltuk csak, hogy az idő rövidsége miatt nem néztük meg a „nagy szemétrakást”, mellette viszont elsétáltunk s azt is láttuk, hogy mennyi madár próbálja még hasznosítani az emberek szemetének számukra ehető részeit.

Másnap csoportokra bontottuk népes csapatunkat, s itt is plakát készítése és prezentálása volt a feladat, élményeik és természetesen internetes források segítségével. Szép plakátok születtek itt is, melyeket szintén az aulában tettünk ki az iskola többi tanulója és dolgozója számára.

hazai számítástechnikai alkalmazások és fejlesztések múltját és eredményeit. A múzeum épületei otthont adnak a lyukkártyás adatfeldolgozó gépektől, a „monstrumokon” (Razdan, Minszk, ICT, Elliot, Siemens, IBM stb.) keresztül a PC XT-ig terjedő korszak szinte minden jellemző számítástechnikai eszközének éppen úgy, mint a hazai fejlesztések mérföldköveinek (M-3 dob memóriák, Kalmár-féle logikai gép, EMG, VILATI, SZTAKI, BME, IKV, Telefontgyár, GAMMA, KFKI stb. kutatóhelyek által produkált készülékek).

László Imre tanár úr a Szegedi Vadasparkba és a Fűvészkertbe szervezett rövid tanulmányutakat. Mindkét helyszínen ha-

A titokzatosnál nincs csodálatosabb. Alapvető érzés ez, ott áll az igazi művészet és az igaz tudomány bölcsőjénél. Aki nem ismeri, aki nem tud többé csodálkozni és nem érez meglepetést, az olyan, akár a halott, akinek lezáródott a szeme.

(Albert Einstein: *Hogyan látom a világot?*)

hulladékot feldolgozó masinát, amit mindnyájan szájatva bámultunk. Szó esett a szelektív hulladékgyűjtésről és a hulladék-válogatásról is. Kiderült, hogy van aki már diákjaink közt is gyakorlattal is rendelkezik a szelektív válogatás terén. Láttunk szalag mellett dolgozó munkásokat is, akiknek az

A témahetek zárásaként a hetedikesek kiválasztott szónokai a Zöldár zárásához kapcsolódva számoltak be az osztályok által elvégzett munkáról és a szerzett tapasztalatokról.

A témahét mozgalmas, élményekben és természetesen új ismeretekben gazdag időtöltést jelentett mindannyiunk számára!

Nagy Mariann

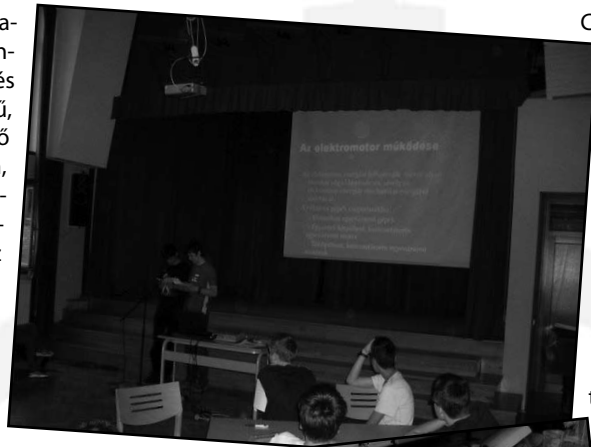
„Ha a sikernek van titka, akkor az abban a képességben rejlik, hogy megértjük a másik ember nézőpontját, és az ő szemszögéből is látjuk a dolgokat, nem csak a sajátunkból.” (Henry Ford)

Zöldár 2010

Az idén az energiatakarékosság jegyében rendeztük meg május 3. és 7. között a Zöldár elnevezésű, környezettudatos életre nevelő hetünket. A diákok előadáson, műhelylátogatáson vagy tanulmányi versenyen keresztül gondolkodhattak el alaposabban az energiatermelésről, az alternatív energiaforrásokról és az ezzel való takarékoságról.

Hétfőn Hörömpő Zoltán, az EDF-DÉMÁSZ projektvezetőjének nyitó előadásával kezdődött a program, aki a fenntartható fejlődés gondolatának történetével és mai aktualitásával kezdte előadását. Ezt követően bemutatta a hazai villamos energia útját: bemutatta a magyarországi áramtermelő egységeket, az áram országos szállítását és elosztását ellátó rendszert. Ismertette a jelenleg számunkra is elérhető alternatív energiaforrásokat, és ötleteket adott a hatékonyabb otthoni áramfogyasztáshoz is. Ez alkalommal lehetőség nyílt a DÉMÁSZ fenntarthatósági célú kampányához való csatlakozásra: mindenki üzenhetett egy saját időkapcsolóban a jövőnek, melyeket 2030-ban nyitnak majd ki.

Szerda délután a választható helyszínek következtek. Az első csoport üzemlátogatáson vett részt az SZKT trolibusz-telepén. A helyszínen láthattuk az SZKT trolibuszainak karbantartását, átépítését, illetve a javítóműhely működését. Ezzel párhuzamosan „Zöld energia” címmel Bátki Tamás, Kálmán Bence és Nagy István 11.b osztályos tanulók tartottak előadásokat érdeklődő társaiknak. Bátki Tamás az alternatív energiaforrásokról, Kálmán Bence a környezetbarát autófejlesztés jelenlegi helyzetéről, Nagy István pedig a háztartásban megvalósítható energiatakarékosságról, valamint a hőszigetelés lehetőségeiről beszélt.

Csütörtökön bonyolítottuk le a természettudományos csapatversenyt, mely témájában is szorosan kapcsolódott a Zöldár témájához. Az előzetes fizikafeladat próbára tette a csapatokat: feladatuk gemkapocs, rézdrót és szeg felhasználásával olyan villanymotor készítése volt, melyet két 1,5 V-os elem képes meghajtani. A kémia feladatsor a versenyző csapatok alternatív energiaforrások terén szerzett ismereteit mérte fel, a földrajzteszt pedig a világ energiatermelésével kapcsolatos kérdéseket tartalmazott. Végül környezetvédelem témában készített prezentációkkal versengtek a csapatok, melyek témája az volt, hogy hogyan takarékoskodnak az energiával.

A verseny végeredménye:

- I. helyezett: 12.b (Finta Kolos, Szabó János, Szűcs Miklós, Veréb Szabolcs)
- II. helyezett 8.b (Bokor Dániel, Király Márton, Szekeres Tamás)
- III. hely megosztva: 8.a/1 (Csaba Norbert, Gyömbér Máté, Selmeci Bence, Valkony Ákos, Vály Gergő és a 10.a Berkeszi Áron, Kalocsai Tibor, Szászi Bátor)

Eredményhirdetés az évszárón lesz.

A program zárásába beleszólt az időjárás: az előző éjszakai eső miatt el kellett halasztanunk a pénteki hatodik órára tervezett szemétszedési akciót a szomszédos kiserdőben. Helyette az egész iskola részt vett a hetedik évfolyam témaheteinek zárásán, melyen a hetedikesek beszámoltak a héten végzett munkájukról.

Remélhetőleg mindenki kapott ezen a héten megvalósítható ötleteket és motivációt saját életében az energiatakarékosság megvalósítására!

Jusztin István

PAPÍRGYŰJTÉSI VERSENY

I. 7.b 324 kg

II. 11.b 278 kg

III. 9.a 20 kg

IV. 7.a 11 kg

A papírgyűjtést a DÖK szervezte

„Általában az az ember jut a legmesszebb, aki hajlandó merni és csinálni.
Egy óvatos hajó soha nem jut messze a parttól.” (Dale Carnegie)

PIÁRFUTÁR

Méta, masszázs, rekeszmászás

Bizony nem kevés programról maradt le az, aki nem volt ott az április 24-ei Szent György napon megrendezett első V. Kerületi Cserkésznapon. Jobbnál jobb játékok várták mindazokat, akik ellátogattak. És persze kifutóra került egy új rejtélyes nyalánság, a cserkészfagyi. Hogy mi is volt ez pontosan, mindjárt kiderül.

Az egész esemény tízkor kezdődött egy megnyitással, majd mindenki szétszéledt, és kereste a neki való programot. Egyik népszerű „sport” a rekeszmászás volt, ahol ki-ki bebizonyíthatta, hogy hány sörösrekeszre tud felmászni, vagy épp hogyan tud leesni róla. Egy vicces játékon vehetett részt az, akit érdekel a jelháború. Az önmagában is nagy élményt jelentő játék hangulatát fokozta az is, hogy egy kis játék előnyben részesült az, aki keretmesés ruhában játszott, legyen az női, férfi, kicsi vagy nagy. Továbbá volt lehetőség egy kis relaxációra is, a megfáradt játékosok, a pihenni kívánók igénybe vehették a wellness-sátrat, ahol cserkészlányok szolgáltattak masszázzsal cserkészmódról (a májkrémet hívták segítségül). A sátorban lehetett még kérni hajápolást és jóslást is. Hogy a felnőttek se unatkozzanak, számukra sátorállító versenyt is hirdettek, ahol a cél a gyorsabb és precízebb sátorállítás volt. Dél előtt tizenegy körül egy igen izgalmasra sikeredett métabajnokságban bizonyíthatták be a játékosok, hogy bizony nem csak az időt tudják jól elütni. Természetesen ne feledkezzünk meg arról, hogy a nap folyamán volt lehetőség megkóstolni azt a bizonyos cserkészfagyit, ami nem volt

más, mint egy adag „paprikatölcsérbe” töltött kenyér és májkrém keverék, egy kis hagymával megbolondítva. Amilyen merész kísérlet volt ez, olyan sikerrel fogott el.

Egy kis ebédszünet után épp hogy elkezdődtek a délutáni programok, egy megrázó hírt kaptunk, miszerint a nemrég Új-Mexikóba költözött Pedro élettársát, Júliát meggyilkolták, és ezzel kezdetét vette a nyomozójáték. Szerencsére azonnal nyomozók tömege lepte el a kisvárost és segítette a seríffnek kideríteni, vajon ki volt képes ilyen gaztetre. Hála a nyomozóbrigádoknak lebuktattuk a gyilkost. Ezúton is köszönjük nekik!

A délután már kicsit lazább volt, kipihentük a nap fáradalmait. A cserkésznapot hivatalosan egy közös szemétszedéssel és elpakolással zártuk, majd az esti Szent György napi megemlékezésig és a tábortűzig ki-ki a maga útjára ment, akik pedig még nem voltak fáradtak, azok összeálltak egy nagy ultimate frizbizésre. A megemlékezésre szép számban összegyűltünk, ami után a tábortűz következett, ahol végignézhettük két keresztény üldözött küzdelmeit, és kérésükre néha mi is beszálltunk az énekléseikbe, játékaikba, hogy ne érezzék magukat egyedül. Végezetül egy búcsúéneket után mindenki nyugovóra térhetett, bár néhány ifjabb cserkésznek még így is volt energiája egy jó kis pókerpartira. Nagyon jól éreztem magam, mint segítő, mint résztvevő, remélem máskor is ilyen jóra sikeredik.

A cserkésznapon készült képeket a <http://www.cserkesz.hu/1507> honlapon a képek rovatban nézhetitek meg.

Bauer Iván 9.a

Csúszdák királyai

Az egész osztály nagyon várta május 7-ét, hisz ekkor mentünk Szeged új élményfürdőjébe, az Aquapolisba. Ahogy a legtöbb hasonló helyen, volt forgó és pezsgőfürdő, de ami számunkra különösen izgalmassá tette a helyet, azok a csúszdák voltak. Úgy tekeredtek a víz fölé, mint az óriáskigók. Volt családi, ahol egyszerre négyen lökheték el magukat a biztonságos talajtól. Egy, az előbbinél magasabb, majdhogynem függőlegesen nyúlt a vízbe, így olyan érzése volt az embernek, mintha zuhanna. Volt még egy pár izgalmas, de számomra az igazi élményt a következő kettő jelentette.

Ha megyünk a Belvárosi hídon, a Tisza újszegedi partjánál látnunk egy hatalmas épületet és egy abból kiálló tornyot. Két színes csúszda kigyózik róla lefelé. Ezek az élményfürdő fénypontjai. Lift víz fel a magasba, ahonnan eszeveszett gyorsasággal, lélegzetelátlító kanyarokkal csúszunk a medence felé, ahol nagy csobbanással érkezünk a vízbe. Igaz, ottjártunkkor csak az egyik üzemelt, és sokat kellett várni, mire följutottunk, de megérte.

A másik szenzáció: mikor elindulunk benne, csak egyszerű csúszdának tűnik, aztán hitelen egy hatalmas tölcserben találod

magad, és körbe-körbe csúszol lefelé, mígnem kizuhanasz a középben tátongó lyukon, mint valami rajzfilmműfigura, abban a jelentben, amikor kihúzzák a dugót a kádból.

Mindenki élvezte. Nem is akartunk visszamenni a suliba, hiszen ilyen élmény után még az osztályfőnökünk szerint oly csodálatos nyelvtanóra se tűnik annyira izgalmasnak. Köszönjük Böszörményi Géza osztályfőnök úrnak, hogy elvitt minket ide!

Papp Sándor Tamás 7.a

Égbe nyúló fák, gigantikus virágok

A növényvilág óriásai

A szárazföldi állatvilág hatalmasai – pl. az elefántok és az orrszarvúk – igencsak eltörpülnek a növényvilág Góliátjai mellett. A trópusi esőerdőkben, Észak-Amerikában és Ausztráliában több olyan fásszárú növényfaj él, melyek mérete még a legnagyobb ma élő állatnak, a 30 m-t elérő kékbálnának a méreteit is messze fölülmúlja.

Már-már közhelynek számít a legnagyobb növényekként emlegetni a Kaliforniában élő hegyi mamutfenyőket. Gyakori emlegetésük nem véletlen: hatalmas méretükkel valóban tiszteletet és csodálatot váltanak ki az emberből. Az egyik leghatalmasabb ma élő növény a Kaliforniában található 89 m magas, 12 m törzsátmérőjű, ezer tonna tömegű óriás mamutfenyő, amely a Sherman tábornok nevet viseli. Bár magassága lenyűgöző, az örökzöld mamutfenyők legnagyobbikának, a „Stratosphere Giant”-nak nyomába sem érhet: e példány magassága 113 m, és a mérések szerint évente kb. 10 cm-t nő. A duglászfenyők legmagasabb példányát 1895-ben vágták ki Vancouver szigetén (Kanada délnyugati partvidékén), magassága 128 m volt.

Az Ausztráliában élő óriás eukaliptuszok a legmagasabb lomblevelű fák, melyek robusztussága messze elmarad a fentebb említett fenyőfajok mögött. A ma élő legmagasabb óriás eukaliptuszpéldányok alig érik el a 100 m-t. 1885-ben viszont egy kivételes egyedet találtak: 143 méter magas volt.

Az afrikai szavannák gigantikus méretű fásszárú a majomkenyérfa, melyek főleg vastag törzsük (akár 30 m-es kerület) miatt méltóak az óriásnövények közé való sorolásra. Az esős évszakban gyönyörű virágokat fejlesztenek, melyekből a megtermékenyítés után hosszúságos, uborkaszerű termések fejlődnek, amelyek a majmok kedvelt tápláléka – innen kapták nevüket a majomkenyérfa. Vastag törzsükben nagy mennyiségű vizet raktároznak a száraz évszakra. Ugyancsak ilyen – sőt még szélsőségesebb – körülményekhez alkalmazkodtak Észak-Amerikában a kaktuszfélék, melyek legnagyobbika a 25 m magasra is megnövő arizonai óriáskaktusz, mely esőzések alkalmával egy nap ezer liter vizet is képes felvenni.

A fatermetű növények mellett érdemes körülnézni a légyszárúak között is. A legtermetesebb légyszárú növény kétségkívül a banán, mely látszólagos felépítése ellenére nem fa (helytelen „banánfának” nevezni). A törzse valójában nem törzs, hanem a sűrűn egymásra boruló levélhüvelyek alkotják. Egyes nemesített banánfajták akár a 15 m-es magasságot, leveleik pedig az 5–7 m-es hosszúságot

APRÓ ÓRIÁSOK

Bár nem vetekedhetnek a növényvilág valódi gigásaival, a Délkelet-Ázsia és Új-Guinea trópusi erdeiben élő Dawsonia-mohák a legnagyobb termetű ismert mohafajok. Magasságuk eléri a fél métert, így telepeik miniatűr fenyőerdőre emlékeztetnek.

is eléri. A légyszárúak legmagasabb fajai kétségkívül a bambuszok. Egyes indonéziai fajok a 30 m-es magasságot is eléri, s növekedésük rendkívül gyors: akár napi 25 cm is lehet.

A növényvilágban a legnagyobb levéllel a Dél-Amerikában élő amazonasi tündérrózsza rendelkezik. A hazai tündérrózsafajokhoz hasonlóan kerek levélle-

mezei a víz felületén kiterülve fekszenek. Egyetlen levél átmérője megközelíti a 2 m-t, s egy kisgyermek súlya is elbírja.

A növények leglátványosabb képződményei kétségkívül a virágok és a virágzatok. (A virágzat több virág együttese egy tengelyen.) Ezek között is akadnak méretesek. A leghatalmasabb magányos virág a Délkelet-Ázsiában honos raffléziák fejlesztik. Egyes fajok virágai elérik az 1 m-es átmérőt, s tömegük 9–12 kg-nyi lehet. A raffléziák elősködők, szívógyökereikkel vonják el a táplálékot a gazdanövénytől, általában egy liántól. Éppen ezért se levelük, se száruk nincsen: a növény látható része pusztán a hatalmas virág. A beporzást legyek végzik, éppen ezért a növény kellemetlen dögszagot áraszt. Ugyancsak dögszagáról híres a titánbuzogány nevű faj, mely a hazánkban dísnövényként kapható flamingóvirágok és kállák rokona. A titánbuzogány 2,5 m-esre növő oszlopszerű torzsavirágzatát egy fodros buroklevél védi. A virágzás mindössze néhány óráig tart, majd a virágzat elfonnyad, s termést érlel.

Egyes növényfajok egész életük folyamán erőt, energiát, táplálékot gyűjtenek ahhoz, hogy aztán végül egy gigantikus méretű virágzatot fejlesszenek, majd kimerülve az attrakcióban végleg elpusztulnak. Így hozza virágát az ernyőpálma is. 50–60 évig egyáltalán nem virágzik, „erőt gyűjt”. Aztán mikor felkészült, egy 7 m magas, 6 m széles többszörösen összetett, több millió fehér virágocskából álló virágzat fejlődik a fa csúcsán. Aztán a beporzás és a termésképződés után a pálmafa elpusztul.

Múlt év augusztusában fedezték fel a Fülöp-szigeteken a legnagyobb ragadozó növényt, mely nemcsak rovarokkal, hanem kisebb emlősökkel, rágcslókkal is táplálkozik. Ez a kancsószerű levelekkel rendelkező ragadozó növény illatanyagokkal csalja magához gyanútlan áldozatait. A kancsó nyílásának síkos peremén a rágcsló könnyen megcsúszik, s kimászni már nincs esélye: a növény lassan megemészti.

Szabó Gábor
prenovícius

Majomkenyérfa

A titánbuzogány

HORIZONT

„A világ legtöbb fontos dolgát olyan emberek érték el, akik akkor is tovább próbálkoztak, amikor már semmi sem segített.” (Dale Carnegie)

PIÁRFUTÁR

A legszögedibb szögedi

Iskolánk egykori öregdiákja, a szegedi egyetem nemzetközi híró néprajztudósa azoknak a rendkívül szegény sorsú, ám nagy tehetséggel és szorgalommal megáldott parasztyerek egyike volt, akik a század első évtizedeiben egyházi segítséggel jutottak el a tudomány legmagasabb csúcsaira. 30 éve halt meg. Tudományos munkásságát mintegy félezer közleménye, tanulmánya és könyve őrzi. A katolikus egyház kezdeményezte a boldoggá avatását. A szegedi alsóvárosi ferences templom 2005-ben avatott új harangja az ő nevét viseli.

„A tanítót hivatása az esztendő túlnyomó részében ugyanahhoz a helyhez köti, az ő alakját a nép megszokja, természetesnek találja, a maga valóságában nyilatkozik meg előtte. Nyilvánvaló tehát, hogy a tanító a maga körzetének népét sokkal közvetlenebbül, mélyebben, igazabban ismerheti meg, mint a véletlenül és rövid időre odavetődő etnográfus, aki iránt a bizalmatlanság nem olvad föl teljesen. (...)

Ma már elengedhetetlen pedagógiai követelmény, hogy a tanítónak ismernie kell tanítványainak környezetét, tudnia kell azokról a körülményekről, amelyek a növendéket jó vagy rossz irányba befolyásolják, esetleg meg is határozzák. Ez

a meggondolás iktatta a jelenlegi tanítóképzői tananyag keretébe a szülőföld földrajzat. Intézményesen akarja az új tanítónemzedék figyelmét a szülőföld meghatározó erejére, döntő élményére ráirányítani. Világos tehát, hogy a tanítónak a gyermek szülőföldjét ismernie kell. De vajon csak a táj, illetőleg a tájnak emberföldrajzi jellege határozná meg a gyermek lelkiéletét? Vaskos egyoldalúságba esnék az a nevelő, aki így gondolkodnék.

A földrajzi környezet mellett a szellemi miliőről is beszélnünk kell. A tanítónak ismernie kell a szülői háznak, annak a szűkebb emberközösségnek vallási, szellemi és szociális légkörét, amelyben a gyermek él és lélegzik. Ismernie kell tehát körzete népének világnézetét, hagyományos szokásait és életmódját, beszédében, közmondásaiban, felfogásában tükröződő egyéniségét. Munkája csak akkor lehet eredményes, ha számol azokkal a parancsoló erejű, bár tudattalan ráhatásokkal, amelyek a gyermeket iskolába lépés előtt és után is érik. Hogy az érzelmi nevelés is szerephez jusson, újabban mind többen jönnek

Bálint Sándor előadást tart az egyetemen

„A magyar társadalom gyökeres megújításához parancsolóan szükség van gyökeres erkölcsi megújulásra, erkölcsi forradalomra, minden társadalmi síkon, az élen járóknál éppúgy, mint az alsóbb néprétegekben. Ennek az erkölcsi forradalomnak lényege pedig nem egyéb, mint Krisztus tanításának velejéhez, az önzetlen Isten- és emberszeretethez való visszatérés.”

Bálint Sándor

pontnak. A tanterv csak többé-kevésbé szintelen keretet, általános irányelveket ad, amelyek az egész ország népiskoláira nézve érvényesek, illetőleg kötelezőek. Sajnos, tankönyveink, főképpen az olvasókönyvek is ezt az egyezményes jelleget mutatják. A módosító követelmény megvan, helyi tantervet kell kidolgozni. Győzzük le ezáltal is a gyermek természetes húzódozását, keltsük föl benne az érdeklődést, tegyük tudatossá mindazon konkrét adottságokat, élményeket és tapasztalatokat, amelyek környezetével kapcsolatosak, és amelyek céljainkat szolgálhatják. Helyi tanmenet kidolgozása azonban megint csak lehetetlen néprajzi tudás nélkül. (...)

A magyar népet az utolsó száz esztendő alatt súlyos szellemi, erkölcsi és anyagi megrázkódtatások érték. ... És főképpen ezért van szükség arra, hogy népünk régi kultúráját a pusztulástól meg-

Dicsértessék a Jézus, adjon Isten jó napot, Kata néne, köszöntötték illendően.

Mindörökké ammen, adjon Isten nektök is, magzattyaim. Huva möntök?

Mink csak ide gyöttünk a Kata nénéhez egy kicsit beszélgetni a régi időkről, mondta az egyik. Elhoztam a...

Bálint Sándor vagyok, mutatkozott be a másik, akit egész Alsóváros csak a „Szaka Panna fia, a Sanyika” néven ismert. A tanítványai is csak „Sanyiká”-nak hívták egymás közt a néprajztudóst, Porlód mindönösét, aki játszi mosollyal törődött bele a névadásba. Szelíd, engedelmes, jóságos gyerekarca, korosodván mindjobban női lélekre vallott. Utoljára csak Rúza Sándort tisztelték errefelé „Sándor bácsinak”. De azt még az idősebbek is így szólították.

Té is tanító vagy, fíjam?, kérdezte Nagyembör Kata a fiatal embert, mert a kísérelőjéről, a Lele Jóskáról – miként a többi falubéliről – tudott ő mindent. A negyven felé járó tudós mosolyogva nyugtázta, hogy a tanítványával egyívásúnak nézik. Pedig már gyülekeztek hajában az ősz szálak. Csak éppen megbújtak, mint az igaz érdem.

Temesi Ferenc

rá a földrajzi és szellemi értelemben vett szülőföld, táj és emberközösség pedagógiai jelentőségére, amelynek okos kultuszával a XX. század szomorú elszíntelenedését, gyökértelenségét, rideg pragmatizmusát lehetne ellensúlyozni. Nemcsak nyelvén él a nemzet, de tradícióiban is. (...)

Magában az oktatásban is érvényesülnie kell azonban a néprajzi szem-

mentsük, mert új légáramlást hozna az iskolába is. És itt látjuk a magyar néptanító áldott misszióját. Ő általa mintázhatja meg a XX. század minden magyarja népünknek nagy erejű: az istenélményt és a munkát, a lélek rendjét és a belőle fakadó felelősségtudatot, továbbá azt az egyszerűséget, amely mindig a lényegre tekint.

(Bálint Sándor:
Néprajz és iskola.
Szeged, 1934.)

Kilencven éves a gátszekeretes béke

Kilencven évvel ezelőtt egészen egyedülálló jelenséget tapasztalhattak meg a magyarok: egy egész ország imádkozott, zokogott, és egy örületes, felfoghatatlan fájdalomban kapaszkodott össze és fogta meg egymás kezét.

Szó szerint és átvitt értelemben is egy teljes nemzeti közösség könnyezte, sírta, imádkozta a régi ország bukását, a vérrel öntözött hegyek, a legszebb városok, az apák és szepapák temetőinek elfoglalását, a magyarok megalázását és szülőföldjükről történő tömeges elűzését.

De hogy alakulhatott mindez így? Hogyan omolhatott össze néhány hónap alatt Európa egyik legrégibb és legtartósabb államalakulata? Miért nem bírta a magyar állam a háborút követő nehézségeket? Hogyan mondott csődöt a magyar diplomácia, hogyan bomlott fel szisztematikusan a magyar honvédelem és miért nem teljesítette hivatását a magyar politika és a magyar történelmi osztályok?

1918 tavaszára világhósszá vált, hogy a háborút Magyarország (sem) képes még egy évig folytatni, a kérdés ettől kezdve a háború befejezésének legkevesebb veszteséggel történő befejezésének a végrehajtására szorítkozott.

1918. november 3-án a padovai fegyverszünet biztosította Magyarország teljes területi integritását és prognosztizálhatóan jó alapot jelentett volna a végleges békeszerződés magyar érdekeknek megfelelő megkötéséhez is.

A magyar belpolitika azonban másképp alakult. A háborús hátszágban néhány nap alatt felbomlottak a katonai, társadalmi és politikai szervezetség legutolsó tartópillérei is.

Magyarország újabbskori történetének legnagyobb fenyegettséget jelentő időszakában 1918 novemberéig 700 ezer, december közepéig 1.2 millió katonát szereltek le az országban, úgy, hogy ezzel egy időben például egész Erdélyt csupán 3-4 ezer magyar katona védte. A katonai parancsnokok fegyelmi hatáskörét elvették, a magyar honvédelmi miniszter pedig egyenesen kijelentette: "Nem kell hadsereg többé!"

„Magyar vagyok: lelkelem, érzésem örökséget kapott, melyet nem dobok el: a világot nem szegényíteni kell, hanem gazdagítani. Hogy szolgálhatom az emberiséget, ha meg nem őrök magamban minden színt, minden kincset, ami az emberiséget gazdagíthatja? A magyarság színét, a magyarság kincsét! De mily balga volnék, ha ugyanakkor más színt, más kincset el akarnék venni, vagy meggyengíteni!”

Babits Mihály

karácsonyra Kolozsvárt foglalták el. Északon 1918 december 1-én kapták meg a csehek a felhatalmazást a Felvidék elfoglalására, az országnyi terület kiürítése -a Károlyi kormány asszisztálása, illetve vérszegény tiltakozása mellett- 1919 január 20-ra befejeződött.

Komolyabb ellenállásra csak néhány helyen került sor. A népek önrendelkezési jogára hivatkozva több helyen önálló magyar köztársaságokat kiáltottak ki (Keleti Tót Köztársaság, Palóc Köztársaság, Felső-Magyarországi Köztársaság, stb.), Balassagyarmatról 1919 január 29-én kiverték a megszálló cseh katonaságot, Nyugat-Magyarországon felkelés tört ki, melynek eredményeként 1921. december 14-én megtartott népszavazással Sopron és környéke Magyarország része maradt.

Szabó Pál Csaba történész
a Trianon Múzeum igazgatója

„Aki meg akar tenni valamit, talál rá módot, aki nem, az talál kifogást.” (Stephen Dolly)

Újdonságaink

SZEPİ – KÉP

☛ AZ ÚT (2009) – amerikai filmdráma – Több mint tíz év telt el azóta, hogy Amerikát elpusztította valamilyen rejtélyes katakizma. Csak egy villanásra emlékeznek a túlélők, megszűnt az energiaellátás, kitört az éhínség, az emberi civilizáció végállapotba került. Egy férfi és egy kisfiú indul útnak rongyaikba burkolva az óceánpartra, összes vagyonuk – a takarók, palackok, rongyak – elfér egy rozoga bevásárlókosárban. Vándorlásuk során rejtőzködniük kell a túlélőkre vadászó bandák, tolvajok és más kétségbeesett lények elől. Fizikai állapotuk egyre romlik, az erőltetett menet, az élelemhiány és a hideg megteszi a magáét. Mégis, ebben a sivatari univerzumban is akadnak boldog percek, az emlékezés, az önfeláldozás és a szeretet pillanatai, és ezek adnak értelmet a túlélésért való küzdelemnek.

☛ SÁTÁNTANGÓ (1994) – fekete-fehér magyar filmdráma – Krasznahorkai László könyvéből készült 7 órás maratoni film csak elszántaknak! Az isten háta mögötti alföldi településről az évek során elvándorolnak a lakosok. Nem maradt csak három házaspár, három agglegény és egy özvegy a négy gyerekével, valamint a kocsmáros. Októberben a férfiak megkapják elmaradt bérüket, ami jó alkalom Schmidtéknek és Futakinek, hogy megszökve a többiek pénzével új életet kezdenek.

☛ A SPIDERWICK KRÓNIKÁK (2007) – amerikai kalandfilm – A Grace család (Jared, és iker-bátyja, Simon, nővérük, Mallory és édesanyjuk) New Yorkból egy elhagyott, régi házba költözik, mely déd-nagybátyjuké, Athur Spiderwické volt és amely egy erdőben áll. Hamarosan fura dolgok kezdenek történni az ódon lakban. Mivel a napi rendszerességgel előforduló rejtélyes eltűnésekre és balesetekre a család nem talál magyarázatot, Jaredet kezdik gyanúsítani. Ám amikor a gyerekek nyomozni kezdenek, fény derül a fantasztikus igazságra a Spiderwick birtokkal és az itt lakó lényekkel kapcsolatban.

☛ Aki szereti Cooper vagy Karl May történeteit, azok most filmen is találkozhatnak találkozhatnak kedvenceikkel. **WINNETOU, OLD SHATTERHAND, MEDVEÖLŐ ÉS TÁRSÁIK** harcolnak a fehérekkel és az ellenséges indián törzsekkel... A westernsorozat több darabja található a videótárban.

☛ FEL (2009) – amerikai animációs film – A Disney-Pixar alkotása a 78 éves légbal lon kereskedő, Carl Fredricksen élete legnagyobb kalandjáról szól, aki a világ felfedezéséről álmodozik. Úgy dönt, valóra váltja néhai szeretett felesége álmát és elutazik Dél-Amerikába a legnagyobb vízeséshez, ami a földön létezik: a Paradise Falls-hoz. Egész életében vágyott egy óriási kalandra, így ezer meg ezer légbalont köt a házára és elrepül messze, a világ egyik leggyönyörűbb és legtitokzatosabb vidékére, a Tepuis táblahegyekhez.

Végül egy kis zenei válogatás

- ☛ **ABBA** : The Movie (1977)
- ☛ **BEATLES**: Help (1965)
- ☛ **ELVIS**: The Journey (2003)

SZEPİ – HANG

Próza

♫ **BERECZ ANDRÁS – SÖR-DAL**
Ha (le)épülni akarsz, hallgass egy kis Agrárrockot A Két Paraszttól...

♫ **RÁDIÓSZÍNHÁZ - A MESTER ÉS MARGARITA 1-4.**

Mihail Bulgakov regényét – Szöllősy Klára fordítása nyomán – rádióra alkalmazta és rendezte: Török Tamás
Szereposztás: Mester – Darvas Iván, Margarita – Ruttkai Éva, Woland – Básti Lajos, Ivan – Sztankay István, Berlioz – Márkus László, Orvos – Szatmári István és mások...
Zenei munkatárs: Hegedűs Emmi, Takáts György, szerkesztő: Puskás Károly (1976)

Zene

Klasszikus

♫ **ANDRÉ RIEU** ausztráliai 2008-as újévi koncertjének kiváló DVD felvétele: mind a hangzás, mind a képi látványosság lenyűgöző...

Church & beat

♫ **GOD HAS A HEART FOR YOU 2002**
Sisters Of Society Devoted To The Sacred Heart

Amerikai nővérek békét sugárzó éneke és az énekek instrumentális megszólaltatása relaxáció és meditáció céljából.

♫ **BYZANTINE MOSAICS – SZENT EF-RÉM FÉRFIKÓRUS**

Művészeti vezető: Bubnó Tamás

Az együtttest Bubnó Tamás alakította meg 2002-ben. A karvezető Kárpátalján folytatott kutatásokat egyházzenei doktorátushoz, melynek témája A magyarországi és a Kárpátok-vidéki görög katolikus dallamok eredete és variánsai volt. Itt bukkant rá egy ismeretlen kézíratra, Boksay János (1874-1940) kárpátaljai görög katolikus pap-zeneszerző férfikarra komponált Aranyszájú Szent János-liturgiájára. A kórust tehát alapvetően azzal a céllal hozta létre, hogy megszólaltassa a felfedezett művet, így összegyűjtötte egyrésztől hivatásos karénekes barátait, akik a legnagyobb szerűbb budapesti kórusokban énekeltek (mint pl. Honvéd Férfikar, Magyar Rádió Kórusa, Nemzeti énekkar, Tomkins énekegyüttes), másrészt a Budapesti Énekes Iskolában (Schola Cantorum Budapestiensis) végzett énekes tanítványait.

Az újonnan megalakult, 15 fős együttest rendszeresen meghívták, hogy görög katolikus liturgiákon teljesítsen szolgálatot. Végleges nevük az egyik első nagy bizánci himnusz-költő, Szír Szent Efrémet (306-373) idézi, akit már életében a „Szentlélek hárfája” névvel illeltek.

Filmzenék

♫ Forrest Gump (1994), Gattaca (1997), Chocolat (2000), Jurassic Park 3 (2001), Fiddler On The Roof (2003), The Lord Of The Rings - Two Towers (2002), The Lord Of The Rings - Return Of The King (2003), The Lord Of The Rings - Fellowship Of The Ring (2005), Kingdom Of Heaven (2005), Sors-talanság (2005) – Morricone zenéje!, Apocalypso (2006), Shrek - The Third (2007), Mikis Theodorakis – Serpico - Remastered (2008), Twilight (2008)

♫ **DIANA KRALL** - Live at the Montreal Jazz Festival (DVD)

♫ **DIRE STRAITS** - Live In Basel 1992

♫ **EMERSON, LAKE AND PALMER** - Live At The Royal Albert Hall 2001

SZEPİ – KÖNYV

📖 **KOCSIS IMRE: BEVEZETÉS AZ ÚJSZÖ-VETSÉG KORTÖRTÉNETÉBE ÉS IRODAL-MÁBA. SZENT ISTVÁN TÁRSULAT, 2010**
Vége egy ilyen komoly és tudományos könyv egy magyar szakembertől: alaposan megismerhetjük Jézus korának pogány

„Jó dolog, ha néha minden támaszték kidől alólunk.
Ilyenkor láthatjuk, hogy mi kő a talpunk alatt, és mi homok.” (Madeleine L'Engle)

hellén kultúráját, zsidó csoportosulásait, a korabeli irodalmi műfajokat, a kánon- és szövegtörténet fontosabb kérdéseit. Biblius alapmű született.

EZERÉVES MÚLTUNK. TANULMÁNYOK AZ ERDÉLYI EGYHÁZMEGYE TÖRTÉNELMÉBŐL. SZENT ISTVÁN TÁRSULAT, 2009

Szinte kivétel nélkül a mai katolikus erdélyi értelmiség a szerzője annak a két tucatnyi tanulmánynak, amely az erdélyi millennium legkülönfélébb szempontjait járja körül: a római és görög katolikusok viszonyát, Kájo-ni János dallamgyűjtő munkáját, a gyulafe-hérvári püspöki nyomda helyzetét, stb.

A PÉLDÁZAT EREJÉVEL. MANRÉZA FÜZETEK 10. ÉGHAJLAT KIADÓ, 2010

Három mai nagyszerű fiatal püspök három keresztény felekezetből. Fabiny Tamás evangélikus, Kocsis Fülöp görög katolikus és Székely János római katolikus püspök mély és komoly, mégis egyszerű beszélgetése igen sok témában: a cigánypasztorációtól kezdve kispapkoruk „szocialista” katonaelményeinek át a keresztény bűnt jelentéséig. Hiteles, érthető, nekünk szóló igaz beszéd.

RICHARD ROHR: REJTETT DOLGOK. A SZENTÍRÁS MINT SPIRITUALITÁS. URSUS LIBRIS, 2010

Az amerikai ferences testvér a tőle megszokott egyértelműséggel mutat rá arra, hogy a Szentírás könyvei, szavai nem csupán valami antikváriusi értékkel bírnak, hanem hétköznapijaink gyakorlati vallásosságának, spiritualitásának eleven forrásai. Rohrt olvasva utólag mindig azt kérdezi az ember: Ha ez ennyire nyilvánvaló és egyszerű, én miért nem így gondoltam eddig? Jó kérdés.

ANSELM GRÜN: SZENTEK A SZÜKSÉG IDEJÉN. JEL KIADÓ, 2009

Vagy jó harminc-negyven keresztény szent legendáit meséli újra a német bencés mester, a tőle megszokott mély(pszichológiai) aktualizálással. Mert sose történelmi figurák homályos körvonalai érdeklik Grün, hanem az Isten közelében élő ragyogó példaképek, akik számunkra ezer, kétezer év távlatából is eleven példaként működhetnek. Ha így nyúlunk hozzájuk, ha így élünk belőlük.

Szarkáné Gyerjék Judit
Szegheő József SP
Németh Attila SP

Az életmód-tanácsadó

Napjaink magyar festőművészetének óriási, magányos, de megkerülhetetlen figurája a hatvanas évei vége felé járó festő. A Panel Reneszánsz Fesztivál délelőttjén a szentmise után kiállítás nyílt fekete-fehér grafikáiból az aulában a művész jelenlétében. Nagy dolog. (Ősszel a Reök-palotában lesz kiállítása. Hát, igen: a Piár megelőzte a Reököt...)

Somogyi Győző immáron több mint harminc éve a Balaton-felvidék gyönyörű pici falujában, a Káli-medencében fekvő Salföldön él és gazdálkodik. Budapestről elszármazott földműves, mondja magáról: hatvan racka, két szamár és vagy tíz ló kap helyet a portán és a Somogyi-házaspár életében. És igen, Győző „mellesleg” fest. Mert festő az, aki képeket fest. És Győző „mellesleg” huszár is, ami persze megint nem mellesleg, mert a huszárság életmód: természetközeli, tájközeli, lóközeli, történelemközeli, bajtársközeli, harcközeli, magyarságközeli, Isten-közeli.

Amikor e tanév téli gyalogtúráján vagy harminc diákunkkal nagy hóesésben, jó pár kilométerrel a lábunkban beállítottunk a salföldi parasztportára, a Mester leültetett minket műtermében, és egy meleg tea mellett beszélt nekünk. Eközben néztem a diákarcokat: ki figyelt, ki elpilledt, ki álmodozott, de alapvetően mindenki a minket körülvevő, falra aggatott színes festményeket nézte. Elbűvölve, tátott szájjal. Egy idő után közbeszóltam, hogy az addig csak hallgató diákok is szót kapjanak: „Mondjon már ki-ki egy, maximum két szót, jelzőt, amely neki beugrik e képek láttán!” Nagyjából a következők hangzottak el, zseniálisan ráérvezve a Mester festészetének lényegére

anélkül, hogy erről tanultak volna korábban: táj, ragyogás, ikon, szentség, arcok, sorsok, Csontváry, mítosz, magyarság, család, színek, napsütés stb.

Én sem tudom sokkal jobban megragadni Somogyi Győző művészetét: a helyi táj káprázata és nyomora, a magyar

történelem fénye és árnyéka, a szentek és a melósok világa mind egyetlen nagy öleléssel lesz egybemarkolva ebben a művészetben. Azaz a mai kisemberek elnyűtt arca is szentséget hordoz, míg a századokkal korábban élt szentek magyar népviseletbe öltözve közöttünk járnak, és a magyar történelem hősei egyszerre ragyognak ikonyszerű méltósággal előttünk a bogarakkal, füvekkel, a Balaton-felvidéki népi építészettel rejtett kincseivel együtt, amelyek kicsinységükben is új, transzcendens magasságokba emelkednek.

Festészet, művészet: a világ átlényegítése. De Somogyi Győző életmódművészként is hirdeti, nemcsak képein: fedezd fel a tájat, a földet, az embert, a magyarságot, hazádat, a természetközeli (bio? zöld? archaikus? alternatív?) életmódot közelről, és hagyd a hipermarketek meg a televíziók világát, mert pont az az ál-világ, pont az nem elég valóságos. „Élvezd, keresd, fedezd fel a valós valóságot a két kezeddél!”, mondja Somogyi Győző.

Az aulában a kiállítás után is ott fog majd lógni a művész kézzel rajzolt, négyszer három méteres Nagymagyarország-térképe. És öröm látni a sok diákot, felnőttét, akik ott a térkép előtt állodogálván, keresik szülőhelyüket, otthonukat, az ismerős vidékeket. Hazájukat, azaz önmagukat.

Otthon lenni jó, égből és földön egyaránt, üzeni nekünk a Mester.

Né

Útravaló a vakációra

Kedves Barátom! Mire levelem kezdedbe kerül, már a vakáció gyönyörűségeit élvezed. Könyveidet sutba dobtad, ha ugyan már túl nem adtál rajtuk a könyvpiacra. Ezt az utóbbi esetet is értem, ha nem is mentem. Szabadulni igyekszel tőlük, legalább is jórészüktől, hiszen ezek koptatták az idegzetedet a tanév folyamán.

Az első szünidei héten a hazatért vidéki fiú a család középpontja: büszkesége apjának, ha meg van elégedve a tanulással, becézettje anyjának, aki a legjobb falatokat neki adja, hiszen annyi ideig el kellett lennie az ő főztje nélkül, csodáltja és irigyeltje öccsének, aki már ilyen erős szeretne lenni. Ha egy fiút ez a családi tömjénezés az első napokban megszedi, akkor nagy lesz a baj a többi kilenc hét folyamán, amikor a prózai érintkezés formái szükségképpen helyreállanak apai parancsok, testvéri súrlódások és nagymamai oktatások alakjában. Lehet, úgy gondold, hogy idegen vagy a szülői házban, mert itt nem értenek már meg. Azt, hogy jómagad sem érted egészen magadat, talán nem is mered gondolni, még kevésbé bevallani. Értetlen világgal itt állsz és felfedező útra indulsz. Hova?

Hozz rendet gondolataid és érzéseid káoszában és meglátod, ki fog alakulni belőle egy kozmosz. Hogyan?

Először is úgy, hogy jelmondatoddá teszed -- legkésőbb a vakáció második hetétől fogva -- „Non veni ministrari, sed ministrare” (Nem azért jöttem, hogy nekem szolgáljanak, hanem hogy én szolgáljak). Az első napokban Te a hazatért családtag vagy az, akit a cselédtől

édesanyádig mindenki kiszolgál. Tedd föl magadban, hogy nem hagyod magad kiszolgáltatni senki fiától. Amit magad megtehetsz, azt ne végeztess el mással. Tehát a test dolgozzék! Végezz mindennap testi munkát. Akad a kertben és a házban elég -- a nyeséstől és öntözéstől egy-egy ketrec helyreigazításáig vagy a fahasításig.

Ehhez járuljon mindennap egy-egy szellemi torna: szellemi önképzés is. Szellemi táplálékkodat ne mohó habzsoláshoz hasonlóan fald fel, hanem rágd meg, és ezzel könnyítsd meg az asszimiláció munkáját. Ezt ma már unos-untalan hangsúlyozni kell. T. i. a rádió-hallgatásból kifolyóan sokan merő hallásból, sokszor már csak hallomásból szerzik ismereteik jó részét. Ha már a régi görög költő epigrammájában kigúnyolta azt, aki sok mindent tudott, de mindent rosszul; hány ilyen csak fél-füllel hallott és mégis sok mindenhez hozzászóló egyént lehet találni manapság, amikor az emberiség egy része kérsz-életű újságokból, vagy felületesen szerkesztett hetilapokból szerzi ún. „szellemi” műveltségét.

Last, but not least: Igyekezzél napról-napra lelkiekben is haladni. Titus császár azt szokta mondani, hogy elveszettnek tartja azt a napot, amelyben nem tett jót.

Herczeg Ferenc találóan írja lelkünkéről: „Az emberiség felemelkedésének feltétele, hogy önmagunkon végezzük a civilizáció munkáját.” Hát rajta, a bevált módszer szerint: „Nulla dies sine linea”!

Révai József SP – 1934

A test mint ellenség

A szomszédos házban lakik egy fiatal férfi, aki szenvedélyesen edzi testét. Amikor reggelenként, még kissé álmosan lemegyek az újságért, némelykor találkozik vele az udvaron. Ekkor már túl van a futáson. Izzadtan, maszkoszerű arccal és furcsán üveges szemekkel megy el mellettem, és úgy köszön, mint aki nincs is jelen. Azt a benyomást kelti, mintha valamiféle transzban lenne, elragadtatottan, s egyúttal kimerülten. Esténként gyakran találkozik velem, hazaérvén napi kerékpártúrájáról. Ekkor úgy hat, mint akit egyszerűen kiszípoloztak. Arca sápadt, és liheg, mint egy kimerült kutya. Kerékpárját nem a pincébe állítja be, ahol lenne rá hely, és biztonságban lenne, hanem magával viszi lakásába: állítólag jobb ott őrizni.

Idővel megtudtam, hogy a fiatalember még hetente háromszor felkeres egy fitness-központot is. Egy napon elkísértem oda, és megfigyeltem, hogyan fárasztják agyon magukat a látogatók a gépekkel és súlyokkal, a nyújtókon és matracokon, súlyozással és futószalagon rohanással. Ezek az emberek robotoknak tünnek számomra. Az emberek közti légkört az erőltetett vidámság jellemezte. Mindenkire nyomás nehezedett, mert bizonyítania kellett a többieknek, milyen szép ez a testedzés. A központ tulajdonosa megkérdezte, hogy tetszik nekem az intézmény. Kifejtettem neki, hogy az egész üzem engem egy középkori kínzókamrára emlékeztet, és semmiképpen sem az életöröm helyére. A kérdező elcsodálkozva bámult rám, aztán a fejét rázta. Kár volt szót vesztegetnie rám.

A szomszédbeli fiatalember készségesen felvilágosított táplálkozásáról is. Kiókumlált programhoz tartotta magát. Minden mennyiséget és időpontot előre rögzítettek. Minden alkalommal gondosan állították össze a fehérjét, a vitaminokat és a szénhidrátot. Az ifjú rejtett büszkeséggel ualt kifogástalan alakjára, annak bizonyítékaként, mennyire sikeres az ő étkezési fegyelme. Alkoholt természetesen nem ivott, s a vörös

borban lelt örömet elnéző mosollyal intézte el. Amikor egyszer megkérdeztem az egészség e hercegét, mindez ízlik-e neki egyáltalán, abban a pillantásban részesített, amellyel a fitness-központban is búcsúztattak. A fiatalember elmagyarázta nekem, mennyire döntő, hogy táplálékunk az egészséget szolgáló és testbarát legyen. De valóban testbarát-e ez a program a reggeli futástól a joghurtig?

Ma mindenütt az egészséges életvezetést és táplálkozást reklámozzák. Az USA-ból folytonosan új divathullámok érik el az európai piacot. Az egészségünkkel kapcsolatos gondosság és felelősség magában véve nem kifogásolható. Hiszen a jelen nagyon ellenszenves jelenségei közé tartozik, hogy az ipari országokban a túltápláltságban, a „harmadik világban” viszont az alultápláltságban halnak meg az emberek. Emitt a féktelen zabálás szenvedélye, amott a környezeti éhezés.

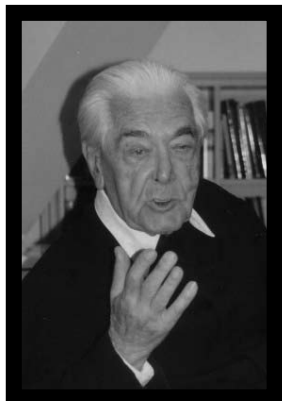
A mi szélességi fokunkon azonban sok ember életében a test ellen viselt kicsinyes háborúvá változott a testről való gondoskodás. Rafinált edzési és étkezési programokkal tartják szemmel a testet, kényszereknek vetik alá, sőt kínozzák. Úgy tartják karban, mint valami gépet, amelynek örökösen nyújtania kell a lemondás és az akaratérő csúcsteljesítményét. Az egészségápolás kézen-közön a test rendetlensége, elcsábíthatósága és ösztönössége ellen viselt keresztes hadjáratná változott, mintha állandóan résen kellene lenni azokkal szemben. Így válik a test az ember ellenfelévé, akit le kell győzni. Ez a viszonyulás nem is olyan új dolog Nyugaton. A bemutatott látszólagos testbarátság az ősrégi aszkézis modern formája. Hogy a test az ember ellensége, ez a hit sziklaszilárd alkotórésze annak az élvezetellenes vallásosságnak, amelytől sok ember szenved évezredek óta.

Jörg Bopp

Forrás: Publik-Forum

In memoriam Bulányi György

Június 6-án, életének 92. évében elhunyt Bulányi György piarista szerzetes, a Bokor katolikus bázisközösség alapítója. A Kegyesanatórendi Tanárképző Főiskolán, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen magyar–német szakon végzett. 1943-ban szentelték pappá. Ezután piarista gimnáziumokban tanított (Sátoraljaújhely, Tata, Debrecen). 1945-ben Debrecenben fogott egy, az evangéliumot radikálisan követő kisközösségi hálózat szervezéséhez. 1952-ben államellenes szervezkedés címén életfogytiglani börtönre ítélték. 1956-ban kiszabadult. 1958-ban ismét elfogták, a börtönből 1960-ban szabadult végleg. Ezután szállítómunkásként dolgozott. A hetvenes évektől kezdve újító szellemű teológiája és az evangéliumi erőszakmentesség következetes képviselése miatt fo-

lyamatosan ki volt téve az állami és az egyházi hatóságok zaklatásának.

A Bokor bázisközösség tagjai az egyházakat felügyelő pártállami hatóság, az Állami Egyházügyi Hivatal felszólítása ellenére sem hagytak fel a katonai szolgálat megtagadásával. Tanításait 1982-ben a püspöki kar elítélte, eltiltották a nyilvános misézéstől és a Hittani Kongregációhoz fordultak. Az akkori prefektus, Joseph Ratzinger bíboros (ma XVI. Benedek pápa) 1986-ban felszólította, hogy vonja vissza „téves, veszedelmes és kétértelmű” tanításait.

Bulányi szerint Ratzinger és a püspöki kar rosszállását 1980-as, Egyházrend című írásának alapgondolata váltotta ki: „úgy vélem, hogy az egyháznak a jövőben más, a maitól eltérő struktúrája is lehet, mégpedig a bázisközösségek alapján”. Alá akartak íratni vele egy Ratzinger által a II. vatikáni zsinat dokumentumaiból összeállított tizenkét pontos listát. Ő egy tizenharmadik, ugyancsak a zsinati dokumentumokból származó szövegrésszel kiegészítve – amely szerint az ember „csak a lelkiismeretének tartozik engedelmességgel” – aláírta a tizenkét pontot, ám Ratzinger szerint a kiegészítés viszonylagossá tette az állásfoglalást. Végül egy évtizeddel később, 1997 februárjában született meg a kompromisszum, amelynek értelmében Bulányi páter kiegészítése a negyedik pont részeként bekerült a dokumentumba, amelyet ő így alá is írt. A Magyar Katolikus Püspöki Kar több mint fél évvel később, 1997. szeptember 10-én tájékoztatta a nyilvánosságot Bulányi György rehabilitálásáról. Az utóbbi években Budapesten a piaristák Duna-parti épületében a kalazantínumi rendházban élt.

Bulányi mozgalma mintegy 5000 főre nőtt és egész Európában a zsinati katolicizmus és a keresztény kurázsi egyik szimbólumává vált.

Forrás: internet

Közösséget álmodtál, abba hívtál, és abba küldtél.
Szerető és szerethető Isten képet rajzoltál.
Hívatást adtál, a szeretni tanítás, egyetemes hívatását.
Börtönbe mentél és elmondtad, hogy a börtönbe elkísért Téged a Szerető Isten, s ha érte, miatta börtönbe kerülök, akkor engem is elkísér.
Idő, pénz és fegyelem elszámolóvá tettél. Soha nem volt azelőtt és azóta akkora rend az életemben, mint abban a 15 évben, amelyben havonta tereltesd a lelkeket, lelkipásztor módjára.
Éhezőket kerestél a felesleges pénzem számára.
Testvéreket adtál a felszínes kapcsolatok helyett.
Bátran rettentetted az állami és egyházi keselyűket
A Szentháromságot családnak nevezted, és egy ugyanazon szerelemmel fordultunk az Isten, a házastárs és a gyermekeink felé. Dalolva, nevetve, szeretve vártuk, akartuk a gyermekeinket, a sok gyermeket.
Írtál, fogalmaztál, tájékoztattál, felvilágosítottál, álmodtál, reméltél, szeretted, szárnyakat adtál, így növeltél engem.

Bisztrai György: Bulányi György köszöntése

HŰSÉGIMA

Istenem, Te vagy a Szeretet. A Magad képére teremtetél engem, és meghívtál isteni szereteted életébe. Nincs más vágyam, csak az, hogy a Tied legyek. Értelmem Téged keres, akaratom Feléd siet, szívem Neked örül.

Atyám, köszönöm az életet és a szabadságot, s köszönöm, hogy odaadtad értem Egyszülött Fiadat. Jézusom, köszönöm a szeretet tanítását, s köszönöm, hogy odaadtad értem az életemet. Szentlélek Úristen, köszönöm az Élet leheletét, s köszönöm, hogy szívemet templomoddá tetted.

Szeretetedre életem minden órájában a szeretet legyen a válaszom. Én is szüntelenül csak adni akarok, Istenem. Tanításod alakítsa át gondolkodásomat, gondolkodásom pedig az életemet. Mindenkinek mindene akarok lenni. Öröömöm csak az legyen, hogy szolgálhatok. Senkit sem bántva, vissza sem bántva, bocsánatot kérve és megbocsátva keresem a Te békédet. Békédet és örömet szívemben megőrzöm akkor is, ha a szolgálat kicsív, az adás szegénnyé, a szelídség üldözötté tesz, miként Téged, Jézusom.

Fogadom, hogy hűséges leszek Hozzád, egészen a halálig. Veled kezdem és zárom minden napom. Testeddel és véreddel táplálom a Tőled kapott isteni életet. Nem állok meg az úton soha, a mércét egyre magasabbra teszem. Minden este eléd állok, Uram, és számon kérem magamtól: adtam-e időt, pénzt, szeretetet; eleget adtam-e, többet adtam-e, mint tegnap.

Ígérem, hogy hűséges leszek Egyházadhoz. Tőle kaptam mindent: általa ismertelek meg Téged, Jézusom. Mindig a Te arcomat keresem benne, és egész életemet szolgálatára szentelem. Szavaimmal, apostoli életemmel úgy akarok képviselni, hogy embertársaim eleven tagjai legyenek a Testnek, melynek Te vagy a Feje.

Nem akarom vezető nélkül járni utadat, hogy míg másoknak hirdetem az Örömhírt, magam el ne vesszek. Nem akarom becsapni magamat, rábírom tehát törekvéseim ellenőrzését egy testvéremre, hogy ne engedjen megállni, visszacsúszni, vagy letérni az Útról.

Tanúságot akarok tenni Rólad, Jézusom. Családom legyen a szeretet otthona. Munkahelyemen és bárhol másutt legyek jel, hogy Rád ismerjenek rólam az emberek. Te magad köré gyűjtötted a Tizenkettőt, én is egész szívvel testvére akarok lenni azoknak, akikkel együtt küzdök Országod megvalósulásáért. Ígérem, hogy őket sem jóban, sem rosszban el nem hagyom. Segítségükkel akarom olyanra formálni magam, amilyennek Te szeretnél engem, Jézusom. Hűséges maradok a közösséghez, hogy mindig hűséges lehessenek Hozzád és így eljussak a Szentháromság szeretet-közösségébe.

Ámen.

LELEKEZEMELŐ

Öregdiák – nem vén diák

„Remélem, nem hozok rájuk szégyent!”

Ebben a rovatban azokkal a szegedi piarista tanárokkal készítek interjút, akik piarista gimnáziumban érettségiztek. *Mostani „áldozatom” a töri-hittan-magyar szakos Papp Attila tanár úr.*

Kiket ismerhetünk kecskeméti tanárai, iskolatársai, osztálytársai közül?

Elsőként és nagy tisztelettel emlékezek meg Dékány Zoltán tanár úrról: osztálytársamról és barátomról. Maig ható élmény, hogy együtt járhattam Zsava és Mészáros tanár urakkal, valamint – bár engem nem tanított – Kecskeméten nevelt és okított akkoriban Szegheő tanár úr is.

A rendszerváltás nagyjából akkor volt, amikor

a gimnáziumot kezdte. Hogyan élte ezt meg ott, az iskolában?

Mi pont az átmenet éveiben voltunk piár-diákok. Ez látszódtott is az életünkön. Több szempontból is egészen más gimnáziumban érettségiztünk, mint amilyenben megkezdtük a tanulmányainkat. Ez furcsa volt, meg kicsit nehéz is, mert én szerettem azt a szigorúbb, zártabb légkört, amit tanulmányaink kezdetén megtapasztaltam. Ahhoz képest az érettségink éve már kifejezetten könnyűnek és lazának tűnt. Bizonyos szempontból sajnáltuk, hogy ilyen helyzetbe kerültünk, hiszen elhelyeztek olyan tanárokat, akik szívünkhöz nőttek, de tudtuk, hogy ez szükséges lépés volt, hiszen akkor bővült az országos rendi hálózat. Diákként viszont nehezen éltük meg mindazt, ami ebből következett: egyre kevesebb piarista szerzetes, s egyben egy jelentősen átalakult környezet, amelyben elmosódott több olyan vonás, mely előtte évtizedekig jellemző volt a kecskeméti piárra. Szeretnénk, nehézség, mégis gyümölcsöt hozó időszaknak gondolom ezeket az éveket. Nézzük a napos oldalát a dolognak: megnyílhatott például a szegedi iskola...

Fel tud-e idézni egy emlékezetes történetet iskolaéveiből?

Az énekekkel mentünk kirándulni Felvidékre. Az igazgatónk, aki egyben a kórus vezetője is volt, szigorú és határozott ember hírében állt. Az egyik osztálytársammal gyanútlanul ballagtunk éppen Garamszentbenedek vidékén, s egyszer csak odajött mellénk, beszélgetünk, majd megkérdezte, nincs-e kedvünk valamit énekelni. Természetesen volt. Így hamarosan azon kaptuk magunkat, hogy a hegyoldalban baktatva egy háromszólamú éneket zengünk. Nagyon jó hangulata volt, s egyben példamutató

is számomra, hogy egy „félelmetes és rettegett” tanárom ennyire közvetlen tudott lenni velünk.

Milyen különbségeket vél felfedezni a kecskeméti és a szegedi iskola között?

Szegeden nagyon sok mindenben pozitív változásokat tapasztaltam, amióta itt vagyok, és azt látom, hogy a szegedi diákok talán nyitottabbak és közvetlenebbek egymással, évfolyamok között pedig sokkal elfogadóbbak és megértőbbek, mint ahogy azt régen Kecskeméten megéltük. Úgy érzem, Szegednek javára vált az, hogy amikor újrakezdte a működését, akkor a pedagógiai alapelveit is igyekezett újragondolni. Az első évek alapozói jó munkát végeztek: jó érzés itt tanítani.

Milyen érzés volt annak idején, hogy csak fiúk voltak az osztályban? Voltak-e ezzel kapcsolatban előítéletei?

Nem, ez nálunk családi „betegség”, hogy a fiúk piarista diákok lettek. Apukám is az volt, a bátyám is. Én nagyon jól éreztem magam a fiúgimnáziumban. Nem zavart, sőt rengeteget poénkodtunk, vidáman voltunk. Feltaláltam magam ebben a környezetben is: sokat fociztam, kivettem a részem a közösségi eseményekből. Tagja lettem egy énekkarnak, ahová lányok is jártak (Totya-show volt a neve), itt tanultam meg valamelyest gitározni, de ennek segítségével meg tudtuk oldani, ha épp lányokkal akartunk barátkozni. Ma már ez is sokkal könnyebb, mint akkor volt, de én ezt akkor sem éltem meg hátrányként.

Volt-e tanárai közül példaképe?

Volt több is. A szerzetesek elkötelezettsége és a ránk irányuló folyamatos figyelme mindenképpen példaértékű és maradandó élményem. Talán nem véletlen, de azokra a tanáraimra emlékszem vissza jobban, akik szigorúbbak voltak velem. Voltak olyanok, akiknél többet megengedhettünk magunknak, visszatekintve mégsem azok az órák voltak a jelentősebbek. Pedagógiai munkámban, tanári hivatásomban is azoknak a példájából táplálkozom, akik össze tudtak minket fogni, mert ebből tudtuk később megérezni azt is, hogy nem csak fegyelmeznek, hanem nevelnek, tanítanak is minket.

Tehát az ő tanítási módszereik tetten érhetők az Ön tanítási módszereiben?

Igen. Több ponton is. Nyilván alakítottam rajtuk itt-ott, de a főbb irányelvekben őket követtem. Ám egy tanárnál szerintem az a jó, ha nem csak tanult példából dolgozik. Könnyen egyszerű másolássá silányulhat. Ezért módszereiket nem egyszerűen átvettem, hanem kimazsolálgattam mindegyikőjükből azt, amelyik nekem példaértékű volt, és ehhez tettem hozzá a magam személyiségét. Meglehet, épp ezzel rontottam el, de vállalom: egykori tanáraimból és egy kicsit önmagamból gyúródott össze az a tanár, aki lettem. Így tovább is viszem őket, de talán meg is újítom kicsit. Remélem, nem hozok rájuk szégyent!

Gábor Bence 9. a

Piarista iskola: Kecskemét

Érettségi éve: 1993

Kedvenc bibliai idézet: „Ne félj, mert megváltottalak, ... neveden szólítottalak.” Iz 43, 1-2

Kedvenc filmek: Tűzszekerek, Út a vadonba, Igazából szerelem, Idétlen időkig, Brian élete, Űrgolyhók, Csupasz Pisztoly sorozat

Kedvenc zenei előadók: külföldi – U2, Sixpence None the Richer; magyar – Ákos, Zanzibár

Vizet! Vizet!

Örömmel jelentem, hogy a vakáció az idén sem fog elmaradni! Biztos vagyok benne, hogy mindannyiútokra izgalmas kalandok várnak, amiben az egyik jóleső gondolat az lesz: „ha majd én ezt elmesélem ősszel a többieknek”. Azt azonban ne feledjétek, hogy a király fia akkor is az, ha senki sem tudja... Ez azonban csak egy kis kitérő. Igazi útravalónak szerettem volna a vakációs hamubasült pogácsa mellé odatenni egy jó tanácsot a nyárra: IGYATOK bőségesen, – lehetőleg vizet!

Általános tapasztalatom, hogy keveset isznak az emberek. Ennek különböző okai vannak. Lehet, hogy nincs ivókút, ahol tartózkodnak, nincs a táskájukban vízzel telt üveg. Nem akarnak WC-re menni (!), inkább szomjaznak. Olyan sok érdekes dolog történik, hogy elfeledkeznek róla... és még sorolhatnám tovább.

Mindnyájan tudjátok, hogy testünk 70%-a víz, és hogy naponta minimum 2 litert kellene meginnunk ahhoz, hogy az anyagcserénk, idegrendszerünk, emésztésünk stb. tökéletesen működjön. Inni azért kell, mert pótolni kell a napi kipárolgást, és a szervezet a belső méregtelenítést, takarítást is vízzel tudja megoldani. A napi vízmennyiség kiszámítása:

$$\text{TESTSÚLY} \times 3 / 100 = \text{VÍZ}$$

Tehát egy 60 kg-os egyénnek 1,8 l, egy 90 kg-osnak 2,7 l a napi vízszükséglete. Az emberek 55-65%-a krónikusan vízhiányos. 37%-uknál a szomjúságérzet annyira gyenge, hogy

A VÍZ LEGFONTOSABB FELADATAI A SZERVEZETBEN:

- szállítja a tápanyagokat (vitaminok, ásványi anyagok, nyomelemek, aminosavak) a sejtekhez
- szállítja az oxigént a sejtekhez
- eltávolítja az anyagcsere során keletkezett felesleges termékeket, salak- és méreganyagokat
- karbantartja a sejtek elektromágneses teréhez szükséges elektron- és protonszintet
- rugalmassá teszi az ízületeket a csontok összekapcsolásához
- víz alkotja a legfontosabb szerveinket védő rugalmas burkot
- szabályozza a testhőmérsékletet
- „átmossa” a vesénket, segítve így a méregtelenítést

DEHIDRATÁCIÓ

...avagy a vízhiánynak rendkívül komoly következményei vannak:

- testünk már 1% vízhiánynál szomjúsággal jelez
- 2%-os folyadékvesztés megzavarhatja a rövidtávú emlékezetet, nehézséget okozhat az alapműveletek elvégzésénél
- 3%-os hiány csökkenti az anyagcserét
- 5%-os hiány enyhe lázat idézhet elő
- 10%-os hiány esetén a vesék működése leáll, és izomgörcsök lépnek fel
- 20%-os veszteségnél a szervek működése fokozatosan leáll, és ez halálhoz vezet

A KUTATÁSOK SZERINT:

- az európaiak 60%-a krónikusan vízhiányos.
- egy pohár víz maradandóan csökkenti a diétázók 100%-nak az éhségérzetét.
- öt pohár víz napi elfogyasztása 45%-al csökkenti a vastagbélrák, 79%-al a mellrák, 50%-al a hólyagrák esélyét.
- 8-10 pohár elfogyasztása a hát- és ízületi fájdalomban szenvedők 80%-nak csökkentette a fájdalmát.

gyakran összetévesztik az éhségérzettel, ezért akkor is esznek, amikor csak egy pohár vizet kellene inniuk. Sokan ezért híznak el! Mások azt hiszik, alkoholt kell inniuk, pedig egy pohár víz jobban oltaná a szomjukat. Ezért ajánlják szenvedélybetegek, fogyni kívánók figyelmébe is a vízivást. A vízhiány legelső tünetei lehetnek:

- Salakanyagok felhalmozódása
 - Fejfájás
 - Émelygés, gyengeség, szédülés
 - Vér besűrűsödése
 - Csökken a teljesítőképesség, fáradékonyság
 - Koncentrációs zavarok
 - Szorulás, székrekedés
- Tehát a nappali fáradtság elsőszámú okozója szintén a vízhiány és a fejfájások nagyrésze is vízhiány miatt következik be!

Egy kicsit számoljunk utána! Nézzünk meg egy átlagos napot!

- reggel 2 dl gyümölcslé, esetleg tej
- délelőtt 1-2 dl víz
- A déli levest elfogyasztva kb. 3 dl folyadék
- otthon vagyunk, jöhet egy üdítő vagy egy tea, ez újabb 3-4 dl
- vacsora 3 dl tea, vagy esetleg kakaó

ELÉG EZ?

Fogadj el egy jótanácsot, ne várd meg, míg szomjas leszel! Igyál másfél két óránként egy pohár tiszta vizet!

Mindenkinek tartalmas, gondtalan vakációt kívánok!

Dr. Dénes Ilona
iskolaorvos

KÉREM A KÖVETKEZŐT

English Corner

For the last issue of PiárFutár Vilmos Molnár sent me a nice translation of the prayer I asked you to translate. Here it is.

Mária a Szeplőtelen Fogantatás. Krisztust kifaragta a legtisztább agyagból.

Mária a szeretet nyelve. Krisztus Isten Szava.

Mária mennyeknek határa. Krisztus a felkelő nap

Mária a zöldellő legelő. Krisztus az Isten Báránya.

Mária a vetetlen föld. Krisztus Igaz Bor.

Mária a forrás. Krisztus az élő víz.

Mária a gyertya. Krisztus az örök ragyogás.

Mária a tükör. Krisztus Isten tükörképe.

Mária a kézirat. Krisztus az élet szerzője.

Mária a gabona. Krisztus a mennyei manna.

Mária a trón. Krisztus a király.

Mária a -láda. Krisztus a frigy-.

Mária az oltár. Krisztus az élő áldozat.

Mária a tabernákulum. Krisztus, Emmánuel – velünk az Isten.

Örökké Szűz Mária, ki bűn nélkül fogant, add nekünk fiadat,

és vezess minket a szentség keskeny útján!

Vezess minket Szeplőtelen Szíved örömébe, Krisztus a mi Megváltónk által.

Amen.

Vilmos Molnár, 11.b

This year May 23rd and 24th are the days of Pentecost.

Please collect 5 customs or traditions of different countries and nations, which can be connected or are done to commemorate the coming of the Holy Spirit!

Send your solutions to my e-mail address: mangy@szepi.hu!

Best wishes,
Nagy Mariann

Deutsche Rubrik

Brühli testvériskolánk a Szent Orsolya nevet viseli. De ki is volt ez a Szent Orsolya?

Egy brit király leánya, aki szüzességet fogadott, és visszatartotta egy pogány királyfi kezét. Társnőivel együtt hajón menekült el Angliából, és a kontinensre érve a Rajnán Kölnig hajóztak. Itt a pogányok, akik éppen ostromolták a várost, elfogták, és megölték őket.

Az iskolát orsolyiták alapították 1893-ban, de mára már a kölni érsekség a fenntartója. A gimnázium 4 épületből áll: A felső tagozat épülete, a kápolna, az átrium és a közigazgatási épület.

Az intézményben jelenleg 1219 diákra összesen 83 tanár jut, akiknek az átlagéletkora 47.5 év. A legidősebb tanár 65, a legfiatalabb 25 éves. Az iskolában 3 tagozat van: alsó (5.-7. osztály), középső (8.-10. osztály) és felső (11.-13. osztály), ezenkívül 22 különböző szakkör is elérhető. A gyerekek olaszul, angolul, latinul és franciául tanulhatnak itt. Nem csak nálunk dübörög a DÖK, nekik is van egy hasonló szervezetük Schülermitverwaltung néven.

Az iskolarendszer teljesen máshogy működik, mint Magyarországon. Egyik legfeltűnőbb különbség, hogy minden második és negyedik szombaton be kell járni az iskolába, de még így is majd egy hónappal később fejezik be a sulit, mint mi. A felső évfolyamokon felbomlanak az osztályközösségek, és a diákok az érdeklődési területükhöz kötődő kurzusokat veszik fel.

Testvériskoláik jelenleg négy különböző országban találhatók (Olaszország, Franciaország, Anglia és Magyarország), míg nekünk ők az egyetlen testvériskolánk külföldön. Minden évben cserediákprogram keretében meglátogatjuk őket és ők is minket. Szeptemberben indulunk ismét hozzájuk. Ha van kedved, és könyítasz valamit a német nyelvhez, akkor látogass el a www.stursulabuehl.de weboldalra.

10.A németesei

Sherlock Holmes is...

Vajon mit írt az orvos – hangzott előző havi rejtvényünk, amelyre két helyes válasz érkezett: Teleki Ferenc 9.a és Juhász Áron 12.b osztályos tanulóktól. Köszönöm és gratulálok!

A megfejtés pedig, hogy a törött láb bizony faláb volt, ezért sikerült csirizzel rögzíteni.

A májusi fejtörő pedig így szól:

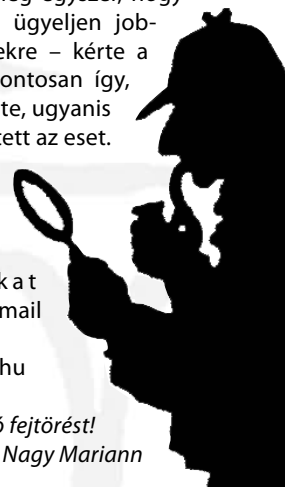
– A függöny mögül kilesve csak annyit láttam – mondta a felügyelőnek a tanú –, hogy egy álarcos alak ráló a fal mellett álló arabra, majd elmenekül. Az arab már szinte a lövés pillanatában összerogyott, de ereje megfeszítésével ismét feltápászkodott, és ráírt valamit a falra, aztán írás közben jobbra dőlve újra összeesett. Töb-

bé nem is mozdult. Hogy mit írt föl, azt nem tudom, mert nem ismerem az arab betűket.

– Mondja el még egyszer, hogy mit látott, de ügyeljen jobban a részletekre – kérte a felügyelő. – Pontosan így, ahogy elmesélte, ugyanis nem történhetett az eset.

Így miért nem történhetett?
Válaszaikat a küldjétek e-mail címemre:
mnagy@szepi.hu

Jó fejtörést!
Nagy Mariann

Rosarita De Martino
PENTECOSTE

Ancora stupefatti
ti rivedono
i tuoi discepoli spauriti,
sigillati insieme
nel cenacolo delle loro paure.
Attraverso chiuse sbarre
entri
nella prigione del loro cuore
e con vento di speranza
li liberi,
li salvi
e, generoso,
consegna loro
le chiavi del Tuo Regno.

„Vicces az élet: másokról azt hisszük, hogy velük minden rendben van,
ők viszont rólunk hiszik ugyanezt.

Végeredményben olyanoktól tartunk, akik tőlünk tartanak.”

(Andrew Matthews)

R Ö V I D E N

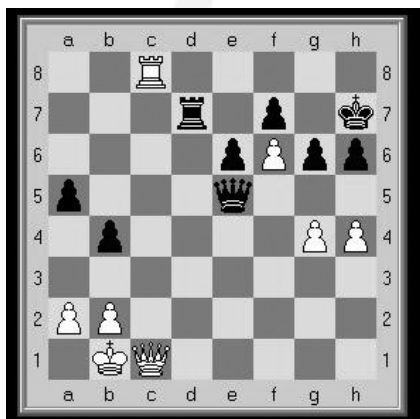
Iskolánk IV. korcsoportos kosárcsapata a Diákolimpia országos elődöntőjébe jutott. Az első mérkőzésen az utolsó percekig döntetlenre állt csapatunk a Békéscsaba ellen, de végül is 3 kosárral alulmaradtunk, és így nem jutottunk be a döntőbe. A második meccsen már kissé elfáradva, kedvünket veszítve maradtunk alul a Debrecen ellen. Csapattagok: Terhes Csaba (7.a), Rózsa Bence, Szalay Donát, Kovács Péter (8.a), Kammarmann Kristóf, Glaug Flóri, Németh Patrik, Vass Gábor, Magda Gábor, Verba Barna, Zakar Zsombor (8.b), Wéber Márk (9.a) – B. Z.

A 2009-2010. évi labdarúgó házbajnokság végeredménye: 1. 11. b, 2. 12. a, 3. 8. b, 4. 9. a – Zs. T.

Megyei Diákolimpia Ötpróba Bajnokság, Hódmezővásárhely, 2010. május 4. (100 m - távolugrás - kislabdahajítás - súlylökés - 800 m) IV. kcs. ('95-'96) 9 csapat, 52 induló: Egyéni: 1. Gazsó Balázs 885 pont, ÚJ ISKOLACSÚCS! Országos döntőbe jutott! Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium (Gazsó Balázs, Verba Barna, Máté Dániel, Fekete Gergely, Vass Gábor, Kovács Gergő) 3821 pont, Országos döntőbe jutott! – Gy. F.

Sakkfeladvány

Ebben az állásban az egy bástyával való mattadás egyik alapesetét figyelhetjük meg. A végső cél elérése érdekében világos döntő lépésre szánja el magát... Világos indul és két lépésben mattot ad:

Luther – Meyer Berlin, 1990

Az előző havi feladvány megoldása:

1. hxg6#

Helyes megoldást küldött: Bauer József 7.a, Molnár Vilmos 11.b, Kovács Ákos 7,5 éves

A megfejtéseket Horváth Tibor tanár úr várja a tibi@szepi.hu címre.

Atlétikai eredmények

TAVASZI ATLÉTIKAI EREDMÉNYEINK 2009/2010. TANÉV

Szeged Városi Diákolimpia Mezei Futóverseny, Szeged, 2010. március 17.

Jobb eredményeink:

IV. kcs. ('95-'96) fiú 3000 m:

Egyéni: 1. Verba Barna

Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium 29 h.sz. (Verba Barna, Stefán Máté, Rábai Szabolcs, Máté Dániel, Vass Gábor)

V. kcs. ('93-'94) fiú 3500 m:

Egyéni: 3. Stefán Márk

Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium 20 h.sz. (Borovszky Bence, Kávássy Dániel, Olgyay György, Stefán Márk, Markóth Imre)

VI. kcs. ('91-'92) fiú 4000 m:

Egyéni: 4. Király Kristóf

Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium 36 h.sz. (Király Kristóf, Kiss Márton, Kustár Ferenc, Simon Bálint, Varga Viktor)

Csongrád Megyei Diákolimpia Mezei Futóverseny, Szeged, 2010. március 24.

Jobb eredményeink:

IV. kcs. ('95-'96) fiú 3000 m:

Egyéni: 1. Verba Barna

Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium 58 h.sz. (Verba Barna, Stefán Máté, Rábai Szabolcs, Máté Dániel, Csenki Máté)

V. kcs. ('93-'94) 3500 m:

Egyéni: 2. Stefán Márk, 3. Olgyay György

Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium 22 h.sz. (Borovszky Bence, Kávássy Dániel, Olgyay György, Stefán Márk, Széles Benjámint)

VI. kcs. ('91-'92) 4000 m:

Egyéni: 4. Király Kristóf

Csapat: 1. Dugonics András Piarista Gimnázium 29 h.sz. (Barzó Pál Balázs, Király Kristóf, Kiss Márton, Kustár Ferenc, Simon Bálint)

Diákolimpia Mezei Futás Országos Döntő, Gödöllő, 2010. április 15.

IV. kcs. fiú, 4000 m (219 induló):

32. Verba Barna

V. kcs. fiú, 4500 m (172 induló, 31 csapat):

Csapat 6. Dugonics András Piarista Gimnázium (32. Stefán Márk, 47. Kávássy Dániel, 65. Olgyay György, 66. Széles Benjámint, 68. Borovszky Bence)

VI. kcs. fiú, 5000 m (137 induló, 23 csapat):

Csapat 9. Dugonics András Piarista Gimnázium (34. Király Kristóf, 35. Barzó Pál Balázs, 69. Kiss Márton, 90. Simon Bálint)

Csongrád Megyei Diákolimpia Atlétikai Bajnokság, Szeged, 2010. április 28.

V. kcs. fiú ('93-'94):

100 m: 6. Kormányos Árpád 12,05 mp.

1500 m: 1. Kávássy Dániel 4:41,1; 4. Borovszky Bence 4:47,4.

3000 m: 2. Stefán Márk 10:07,3. ÚJ ISKOLACSÚCS! 5. Olgyay György 10:22,9; 7. Széles Benjámint 10:55,1.

Távolugrás: 4. Szupera Gergő 562 cm

Magasugrás: 1. Horváth Róbert 160 cm; 2. Bárkányi Tamás 160 cm; 3. Lévai Benedek 150 cm.

Súlylökés (5 kg): 2. Gulyás Oldal Viktor 13,42 m ÚJ ISKOLACSÚCS! 7. Lévai Benedek 10,62 m; 10. Teleki Ferenc 9,22 m.

Gerelyhajítás (700 gr): 2. Kormányos Árpád 48,29 ÚJ ISKOLACSÚCS! ORSZÁGOS MEGHÍVÁSI SZINT FELETT!

Diszkoszvetés (1,5 kg): 3. Gulyás Oldal Viktor 30,00 m ÚJ ISKOLACSÚCS!

VI. kcs. fiú ('91-'92):

100 m: Szász Róbert 13,35 mp.

1500 m: 1. Király Kristóf 4:36,6; 3. Kiss Márton 4:58,7.

Távolugrás: 5. Gonda Benjámint 555 cm; 7. Kustár Ferenc 544 cm; 8. Csikota Péter 521 cm; ...Szász Róbert 514 cm; Sztankovánszky Tibor 509 cm; Halmai Szervác 500 cm; Baksa Csaba 488 cm.

Magasugrás: 4. Kiss Ágoston 165 cm; 5. Baksa Csaba 155 cm.

4x100 m váltó: 4. Dugonics András Piarista Gimnázium (Csikota Péter, Kiss Ágoston, Sztankovánszky Tibor, Kormányos Árpád) 51,19 mp.

4x400 m 2. Dugonics András Piarista Gimnázium (Kávássy Dániel, Borovszky Bence, Király Kristóf, Kiss Márton)

Szeged Városi Diákolimpia, Ötpróba Egyéni és Csapatbajnokság, Szeged, 2010. május 4.

IV. kcs. fiú, egyéni (43 induló):

100 m – Távolugrás – Kislabdahajítás – Súlylökés – 800 m

1. Gazsó Balázs (834 pont) ÚJ ISKOLACSÚCS!

12,87- 492 -72,23 -11,81 - 02:52.10

2. Verba Barna (788 pont)

14,16 - 460 -54,42 -12,07 - 02:20.10

3. Vass Gábor (745 pont)

13,19 - 470 - 46,81 -10,17 - 02:26.30

6. Máté Dániel (735 pont)

13,47 - 505 - 50,08 -10,48 - 02:40.10

8. Fekete Gergely (723 pont)

13,50 - 498 - 52,33 - 9,30 - 02:36.20

10. Kovács Gergő (700 pont)

13,83 - 472 - 50,48 - 10,27 - 02:41.30

Csapatverseny (7 csapat)

1. Dugonics András Piarista Gimnázium 3825 pont, ÚJ ISKOLACSÚCS! (megyeire továbbjutott)

GYőri Ferenc

Köpések aranyból

Néhány iszlám fundamentalista gondolat:

– Mohamed 622-ben futott el Mekkából Medinába...

– 622? Akkor zarándokolt el Mohamedán Mekkából Medinába

Mi az iszlám 5 alapvető hittétele?

– Valami allahos valami...

– Mohamed az egyetlen isten...

A kereszténység is megkapta a magáét:

– „Péter, szeretsz Te engem?” – kérdezi háromszor Jézus Pétert. Vajon miért háromszor hangzik el ez a kérdés?

– Mert három a magyar igazság...

Mikor Jézus megkérdezte, „Péter, szeretsz Te engem?” – Péter igent mondott, erre Jézus azt mondta: „Legeltesd juhaimat és birkáimat!”

– Jézus keresztje alatt három Máriát is találunk. Kik ők?

– Jézus anyja, Mária Magdolna...

– Ez remek! És a harmadik?

– József és András fia...

– Mire vetettek sorsot a katonák a keresztre feszítéskor?

– Hogy szabadon engedjék Jézust...

– Jézus halálakor a templom függőnye kettéhasadt. Hol volt ez a függöny?

– Az ablak előtt...

– Az apostolok 153 fajta halat fogtak ki Tiberiás tavából. Mit jelképez ez a szám?

– Azt, hogy az apostolok az összes fajta embert megtérítik...

Két magvas megállapítás:

– Jézus többször is szaporított halat...

– Evés után Jézus fölszállt a mennybe, de előtte rábízta az egyházat Péterre...

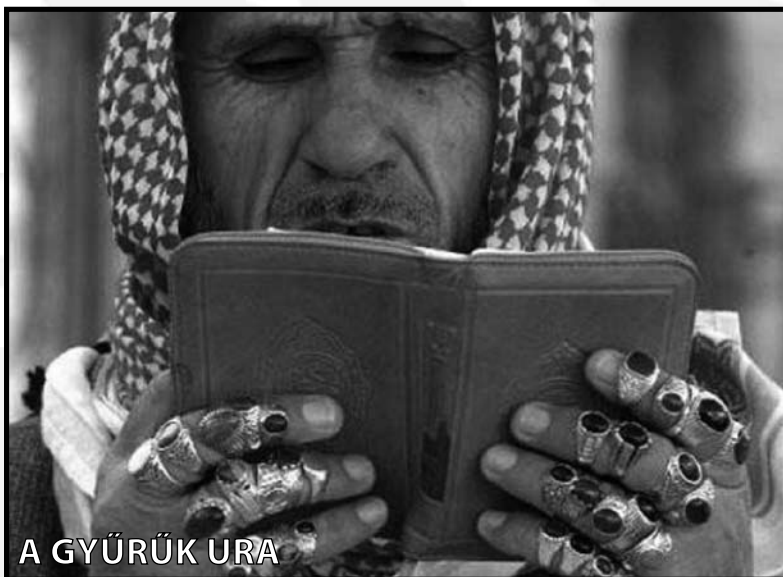
Végül egy helyi érdekesség:

– Szegeden is van elnevezve templom Szűz Máriáról, úgy hívják, hogy Magasboldogasszony...

Papp Attila gyűjtése

Vad		Táplálék	Rét	Személyes névmás		A közelebbi	Kedvel		
Megejtés (1)			Lantán	Beletrafált			Méter		
Lám	Kötetlen				Idő jele a fizikában		Erem!		
	Megfejtés (2)						Gyulladás		
			Varr			Katona		Éjszakai mulató	
Az előtte lévő helyre				A vallás alaptanaitól eltérő nézeteket valló ember		Kereskedés			
						A hangskála egy hangja			
Germánium			Megszökte						
Radiánban végzett szög mérés			Éljenzi						
							Kavics		
							Kevért apó!		
Iqaz		Alá			Ebbe az irányba	Egyik szülőd			
Tömitőanyagok						Észak-német város			
Fél tyúk!							„baba”név		
							Néma cella		
		Morricone zeneszerző							Lúd mondia
		Tan eleje és vége!							
Állatot más leelőre áthajt								Sugár	

Ebben a hónapban rejtélyünk megfejtése egy Csehov-idézet. A megoldásokat 2010. június 6-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levélcímünkre elküldeni: piarfutar@szepi.hu. Előző havi megfejtésünk: „Semmi sem állítja meg azt, aminek eljött az ideje.” Pólt nyert Bakaiy Péter 7. A ostályos olvasónk.

A GYŰRŰK URA

v é g k é p (p)

A SZÜNIDŐBEN

Vakáció! Micsoda bűvös szó! Vége a tanításnak, itt a szabadság!

És te mire használod fel szabadságodat?

Egyedül vagy az élet kormányrúdjánál!

Igen, és éppen azért még inkább légy ura gondolataidnak,
vágyaidnak, cselekedeteidnek!

Az üdülésben, barátkozásban is csak azt válaszd, ami főlemel!

Csak ott állapodj meg, ahol az örömök is tiszták számodra!

Ne engedd magad másnak hálójába keríteni! Légy a magad irányítója!

Indulj ennek a szünetnek vasakarattal,
megőrizve mindig a leglényegesebbet: a barátságot Krisztussal!

Mosószalonunk ajánlata:

**Ki kellene mosni,
de nem fér
az Ön mosógépébe?**

**Amit otthon nem tud,
vagy nem akarja,
nálunk tisztíttassa:**

gyapjú és toll ágynemű, franciaágy-takaró,
pléd, szőnyeg, rongyszőnyeg, függöny stb.

**Mc Clean Ultra
MOSÓSZALON**

**Szeged, Lendvai u. 21.
Tel.: 62/488-941, 30/446-9865**

Kérjük támogassa a
DUGONICS ANDRÁS
PIARISTA GIMNÁZIUM
tanulóit adója 1 %-ának a

DUGONICS ANDRÁS
ALAPÍTVÁNY

javára történő felajánlásával!

Számlaszám:
10402805-28012423-00000000

Adószám:
19083924-1-06

Panel Reneszánsz Fesztivál 2010

